

onafhankelijk studentenblad

jaargang 50 nummer 4
13 november 2023
tweewekelijks blad
erkenningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

PB-PP|B-02817
BELGIE(N) - BELGIQUE

veto

Codex kwijt? 8

De beste nachtwinkels 16-17

Opinie: dure concerttickets 18

Vingers verbrand?

Vragen over Israëlische partners KU Leuven

In deze editie

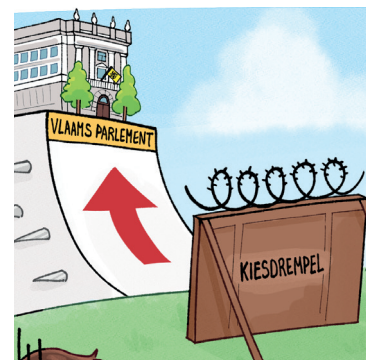
NAVRAAG 24-27

Nona
Van Braeckel
→

↑
ANALYSE 6-7
Vragen over Israë-
lische partners KU
Leuven

GIDS 16-17
De ultieme Leuvense
nachtwinkelgids
↓

ANALYSE 14-15
Verkiezingen 2024:
Kleine partijen
←

NIEUWS 10
Sels
down
under
→

EDITORIAAL

Samenwerking met Israëlische universiteiten vraagt om een grondig debat

De beelden en nieuwsberichten uit Gaza grijpen iedereen bij de keel. Het lijkt duidelijk dat zowel Hamas als het Israëlische leger zich minstens bezondigen aan mensenrechtenschendingen, en misschien zelfs nog ernstiger. Vanuit verschillende hoeken weerklinkt dan ook de vraag om Israël te boycotten.

De KU Leuven werkt op dit moment samen met Israëlische universiteiten op verschillende manieren. Naast gedeelde onderzoeksprojecten, zijn er ook mobiliteitsakkoorden en associatieverbanden.

Onze alma mater gaat vooralsnog niet mee in de vraag om een boycot. 'Een academische instelling mag niet vereenzelvigd worden met het land waarin ze actief is', luidt de boodschap. Toch is dat onderscheid lang niet zo helder wat Israël betreft.

Technion – het Israëlisch instituut voor technologie waar de KU Leuven mee in een associatieverband zetelt – ontwikkelt mee de spitsstechnologie, gebruikt in Israëlische drones die ingezet worden

in het conflict. Het heeft ook nauwe banden met Israëlische wapenproducent – en maker van die drones – Elbit.

De rekbaarheid van de stelling dat de universiteiten los te zien zijn van de Israëlische overheid is niet eindeloos.'

Hebrew University, waar de KU Leuven drie onderzoeksprojecten mee deelt, is dan weer gevestigd in het – volgens internationaal recht – illegaal door Israël geannexeerde Oost-Jeruzalem en levert materiële steun aan het Israëlische leger in haar strijd tegen Hamas. Het zijn maar twee voorbeelden. Bijna alle universiteiten zijn er op de een of andere manier betrokken bij het Israëlische leger en de wapenproductie, los van de intentie van individuele academici.

De rekbaarheid van de stelling dat de universiteiten los te zien zijn van de Israëlische overheid, en bij uitbreiding de daden van haar leger, is niet eindeloos. Ook wij als academische gemeenschap moeten ons op zijn minst bewust zijn van de instellingen waar onze universiteit mee in zee gaat, en de vraag stellen of die samenwerking ons wel siert.

Dat vraagt geen overhaaste beslissingen of boycot. De KU Leuven's eigen onderzoek met de instellingen wordt voor zover bekend niet gebruikt voor militaire doeleinden. Toch is een kritische houding geboden. Een universiteit die het meent met mensenrechten, mag de ogen niet kritiekloos sluiten voor de rol die haar partneruniversiteiten spelen in Gaza. Een grondig debat dringt zich op.

Simon Tibo is redacteur Onderwijs. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

ACTUA KORT 4-5
BEELDPAGINA 8, 11
CULTIP 19-20
VETO'S KOFFIEHUISJE 28-29
KU LEUGEN 30-31

KORTJES 12
Internationaal kort
KORTVERHAAL 19
Kleine kunst van
Noëlle Habraken

REPORTAGE 20-22
FABULEUS: 'Elke
danser heeft de
choreografie voor
zichzelf geïnterpre-
teerd'

SPLINTER 18
Opinie: Dure
concerttickets

DUBBEL GEBOEKT 23
Kids With Buns
geven boekentips

NIEUWS PERSONEEL

Commotie rond vernieuwd personeelsstatuut KU Leuven

INTERVIEW SANNE DE CLERCK

'Onwetendheid is een slechte raadgever'

TVETO REPORTAGE Leuvense studentengroep protesteert voor het rectoraat

Volg ons YouTube kanaal voor meer TVeto

Veto

@veto_be

@Veto_be

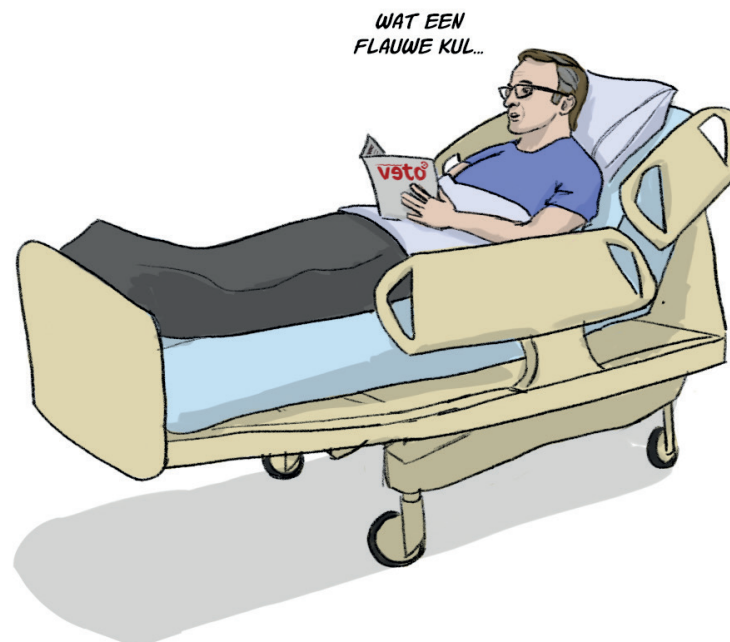
Veto

@veto_be

ONDERTUSSEN ZIT RECTOR LUC SELS NOG STEEDS VAST IN AUSTRALIË...

CARTOON VAN DE WEEK MIRA CARIS

ACTUA KORT

Lesopnames: binnenkort een basisrecht?

ONDERWIJS Vlaams parlementslid Brecht Warnez (cd&v) wil dat lesopnames een basisrecht worden voor bepaalde groepen van studenten. Het gaat dan specifiek om studenten met een functiebeperking of leerstoornis. Maar ook studenten die overlappende vakken opnemen en studentenvertegenwoordigers behoren tot de groepen die in aanmerking moeten komen.

Het voorstel is opgenomen in een conceptnota die binnenkort behandeld wordt in de Commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement. Warnez wil met het voorstel de 'rechtspositie van studenten versterken.'

Momenteel zijn lesopnames niet verplicht aan de KU Leuven, maar ze worden wel aangemoedigd. De beslissing hiervan ligt veelal bij de faculteiten, waardoor de situatie sterk verschilt van opleiding tot opleiding.

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts is echter niet enthousiast over het voorstel. Hij is ervan overtuigd dat de lesopnames zich snel zullen verspreiden en ook andere studenten zullen bereiken.

KIMBERLY VRANCKEN EN SIMON TIBO

Studenten zetten zich in voor 'Heart For Life'

STUDENT 'Heart for life' is een jaarlijkse sensibiliseringscampagne waarbij er extra aandacht wordt geschonken aan het risico op hart- en vaatlijden bij de bevolking. De campagne begon als ondersteunend project voor Music For Life van Studio Brussel. Ondertussen worden er verscheidene acties georganiseerd in verschillende universiteitssteden.

De campagne wordt georganiseerd door BeMSA (Belgian Medical Association), een studentenvereniging van studenten geneeskunde en biomedische wetenschappen. De studenten onderzoeken 40-plussers en geven gerichte tips om een gezondere levensstijl te hanteren.

Tijdens het onderzoek wordt er gekeken naar cholesterolwaarden, bloeddruk en mogelijke vernauwingen van aders. Deze zaken verhogen het risico op hart- en vaatziekten, waardoor het belangrijk is om ze regelmatig te laten controleren.

'Hart- en vaatziekten zijn de meest voorkomende doodsoorzaken bij zowel mannen en vrouwen. Dat komt voornamelijk door *silent killers* zoals cholesterol en bloeddruk', vertelt Margaux Vrancken, organisator van Heart For Life, aan VRT NWS.

Aantal dierproeven aan KU Leuven blijft stijgen

ONDERZOEK Recente cijfers tonen aan dat er in 2022 meer dan 110.000 dierproeven werden uitgevoerd aan de KU Leuven. Dat zijn er 10.000 meer dan het jaar daarvoor. Het gaat voornamelijk over experimenten op muizen, apen, amfibieën, schapen en andere dieren. Die vaststellingen publiceerde de KU Leuven in haar 'Jaarverslag Dierproeven 2022'.

Meer dan 1000 van die proefdieren stierven tijdens een experiment. Daarnaast veroorzaakt de meerderheid van de proeven leed aan de dieren. Merkwaardig is dat er in 2022 36 apen zijn vastgehouden voor hersenonderzoek.

De KU Leuven voert ondertussen al meer dan 30 jaar experimenten op apen, maar zonder tastbare resultaten, stellen critici. Ze zijn ook de enige universiteit in België die nog steeds dit soort dierproeven uitvoert.

Animal Rights – een Nederlandse vereniging die werd opgericht als actiegroep tegen dierproeven – eist dat de KU Leuven met een concreet stappenplan komt om alternatieve methoden voor deze experimenten aan te bieden. Bovendien willen ze ook dat de overheid het financieren van apenexperimenten stopzet.

VRAAG VAN DE WEEK: 'Heb jij de nieuwe codex al?'

Benieuwd waar alle heisa over gaat? Lees het artikel op veto.be

Wil je ook meestemmen? Volg ons op Instagram:

@VETO_BE

Internationale studenten terug welkom in Denemarken

INTERNATIONAAL Denemarken beperkt sinds twee jaar de invoer van buitenlandse studenten, maar de gevolgen hiervan komen nu pas echt aan het licht. Deze beperking zorgt namelijk voor een tekort aan hoogopgeleide internationale studenten in het land. Die blijken echter onmisbaar te zijn op de arbeidsmarkt.

Het Deense kabinet besloot in 2021 om het aantal Engelstalige opleidingen in het hoger on-

derwijs in te perken. Dat zou kosten besparen en het onderwijs toegankelijker houden voor Deense studenten.

Christina Egelund, minister van Onderzoek, stelt nu voor om het beleid af te schaffen na de vele klachten van werkgevers over het oplopende tekort aan arbeidskrachten. Ze verklaarde daarbij aan de Deense pers dat 'ze dankbaar moeten zijn als een buitenlandse jongere in Denemarken wil studeren.'

KIMBERLY VRANCKEN

Cynisme leidt tot politieke verrotting

Maandagavond nam Bart Somers ontslag als minister van 'samenleven' - zoals hij zijn portefeuille zelf noemde. De Wetstraat en het wereldje dat er ronddraait, was met verstomming geslagen. Het ging immers om een minister die over de partijgrenzen heen gewaardeerd werd voor zijn pragmatische en constructieve aanpak in moeilijke dossiers.

Het ging ook om een van de enige liberale ministers die een duidelijke stempel drukte op het beleid. Denk maar aan de geleidelijke afschaffing van statutaire Vlaamse ambtenaren, of de afschaffing van de lokale opkomstplicht.

Maar de minister had kennelijk een goede uitleg klaarliggen. Bart Somers zei 'voor wat echt belangrijk is' te kiezen, en resoluut voor het lokale niveau – en dus voor Mechelen – te willen gaan. Daarom moest hij nu al ontslag nemen, aldus Somers, omdat hij 'anders niet ten volle campagne zou kunnen voeren'.

Het is echter hoogst ongebruikelijk dat ministers al voor ze zelfs verkozen zijn tot burgemeester ontslag te nemen uit de regering, enkel en alleen maar om campagne te kunnen voeren. Ondertussen laat hij zijn regeringsploeg in de steek, en zo is er nog een ervaren minister weg uit de Wetstraat. Regeerders zouden hebben gemerkt dat Somers er de laatste maanden geen zin meer in had en gedisillusionneerd was geraakt.

Men zou Somers' ontslag kunnen bekijken als een laffe zet, waarmee hij zijn partij en regering in de steek laat. Of had zelfs een van de meest doorgewinterde Vlaamse politici die al twintig jaar meedraait in de toppolitiek geen zin meer om mee te draaien in het politieke rad? Niemand die het weet.

Er is echter geen tijd om stil te staan bij de mogelijke beweegredenen van de minister: ondertussen is Gwendolyn Rutten ingezworen als nieuwe minister. Men houdt zich al niet meer bezig met de redenen achter Somers' ontslag, wel met de verontwaardiging over zijn opvolger.

Wanneer we ons best niet meer doen om de sluimerende rotvlekken op de politiek te benoemen, zijn we het cynisme voorbij. En dan wordt alles rot. ☹

ELIAS FRET
Student Politieke wetenschappen en
Redacteur cultuur bij Veto

Samenwerking KU Leuven met Israëlische partners verwant aan wapenindustrie oogst kritiek

De KU Leuven werkt op diverse manieren samen met Israëlische universiteiten. Die partners zijn nauw verbonden met het Israëlisch leger en de wapenindustrie. De vraag om een boycot neemt vanuit verschillende hoeken toe.

Door de gebeurtenissen in Gaza weerklinkt in de academische wereld de roep om de banden te verbreken met Israël steeds luider. Zo riepen meer dan 700 medewerkers en studenten van de vijf Vlaamse universiteiten op om Israëlische universiteiten, bedrijven en overheidsinstellingen te boycotten.

Ook aan de KU Leuven loopt het debat al een tijdje. Al eind september verscheen een open brief in *De Standaard*, ondertekend door verschillende academici van de universiteit, met de vraag om de samenwerking tussen Israël en de KU Leuven stop te zetten. 'Door academische partnerschappen aan te gaan met Israël kan de KU Leuven onbedoeld legitimiteit verlenen aan een apartheid-regime', luidde het sterk.

Ze baseren zich daarvoor onder meer op rapporten van Amnesty International en Human Rights Watch. Die stellen dat Israëlische autoriteiten zich bezondigen aan het 'apartheid, een misdrijf tegen de mensheid' en dat Israël 'een systeem van onderdrukking en overheersing tot apartheid leidt tegen Palestijnen.'

Samenwerkingen

De KU Leuven werkt op verschillende manieren samen met Israëlische instellingen. Israël maakt dan ook deel uit van de Europese onderzoeksruimte als 'geassocieerd land'. Op die manier kunnen Israëlische universiteiten participeren aan enkele door de Europese Unie gesubsidieerde onderzoeksprojecten, samen met Europese onderzoeksinstellingen zoals de KU Leuven.

Op dit moment zijn er zo'n dertig van die projecten waarvoor de KU Leuven samenwerkt met Israëlische instellingen - universiteiten en andere - binnen het kader van Horizon 2020 en Horizon Europe, de onderzoeksprogramma's van de Euro-

pese Unie. In het verleden waren er al een kleine 200 van die projecten waarvoor de universiteit met Israëlische partners in zee ging.

De KU Leuven werkt ook buiten de gedeelde Europese onderzoeksprojecten samen met Israël. Een viertal projecten worden gefinancierd met geld van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) en er zijn akkoorden rond studentenmobiliteit met Hebrew University, Netanya Academic College en Interdisciplinary Center of Herzliya.

Bovendien zetelt de KU Leuven met twee Israëlische instanties in een samenwerkingsverband tussen universiteiten. Eén daarvan zit de KU Leuven zelf voor: CESAER. Dat is een internationale associatie van technische universiteiten. De KU Leuven zetelt er samen met de Israëlische universiteit Technion.

Nauwe banden met het leger

Volgens de ondertekenaars van de open brief in *De Standaard* zijn dergelijke samenwerkingen niet onschuldig: 'De universiteiten hebben allemaal boter op het hoofd. Ze hebben allemaal sterke banden met het leger en dragen zo bij aan de mensenrechtenschendingen van Israël en het Israëlische leger', zegt initiatiefnemer Lieven De Caeter, professor aan de KU Leuven.

De universiteiten die *Veto* onderzocht, houden hun sterke associaties met het leger en het militair-industrieel complex in Israël niet verborgen. Zo heeft Technion een 'Industriegids naar Technion' op haar website staan waarin ze onder meer de ontwikkeling van autonome systemen zoals drones beschrijft 'met veel mogelijke toepassingen in defensie, geneeskunde en de industrie'.

'Wanneer instellingen nauw samenwerken met het leger kan dat een reden zijn om de samenwerking stop te zetten'

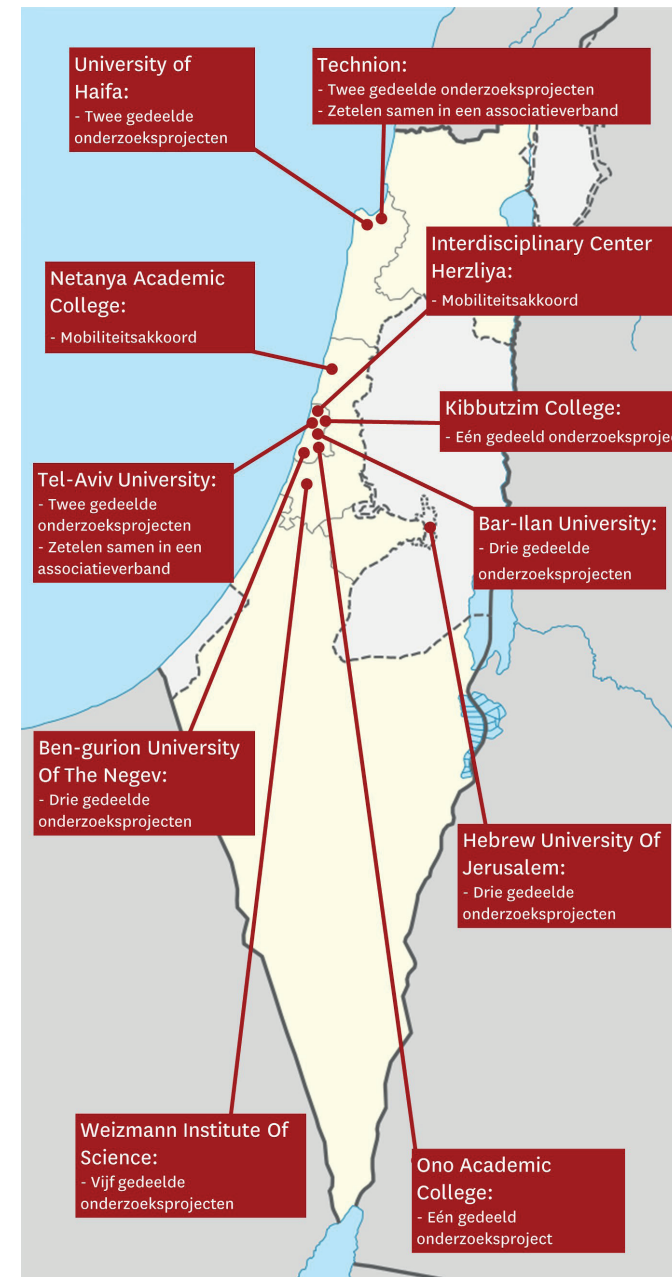
Peter Van Elsuwege, professor Internationaal Recht (UGent)

Daarnaast beschrijft de gids hoe de universiteit 'uitzonderlijk nauwe banden onderhoudt met de Israëlische luchtvaartindustrie, waaronder bedrijven als Israel Aerospace Industries, Rafael Advanced Defense Systems en Elbit Systems, de onderzoeksagentschappen van het Ministerie van Defensie en verschillende technologische land- en luchtmachteenheden.'

De drie genoemde bedrijven zijn alle drie wapenproducenten waarvan die laatste – Elbit – op de eigen website aangeeft dat ze de 'ruggengraat van de dronecapaciteit van de Israel Defense Forces (het Israëlische leger, red.)' zijn. Elbit staat tevens aangeduid als 'Guardian of Technion' en is dus een belangrijke donor.

Breed gedragen

Ook de andere universiteiten onderhouden nauwe banden met het leger. Zo heeft de universiteit van Bar-Ilan een 'Center for Strategic Studies' dat advies levert aan onder meer het Israëlische leger. Bar-Ilan is bovendien omstreken vanwege haar banden met Ariel University. Die universiteit was lang een campus van Bar-Ilan en is gelegen

in een illegale nederzetting op de Westelijke Jordaanoever.

Ondertussen geeft de ethische commissie van de KU Leuven niet langer toestemming voor onderzoeksprojecten met de instelling. De universiteit kon ons voorlopig nog geen bijkomende details aanleveren daarover. Op dit moment werkt de KU Leuven nog samen met Bar-Ilan in drie projecten, de recentste twee daarvan zijn opgestart in juni 2022.

De universiteit van Ben-Gurion ging dan weer een onderzoekssamenwerking rond quantumtechnologie aan met het Ministerie van Defensie. Tel Aviv University had eveneens diverse onderzoeksprojecten die in het verleden al gesponsord werden door het Ministerie van Defensie.

Hebrew University biedt academische programma's aan voor het Israëlische leger. Het ondersteunt hen daarnaast in het conflict in Gaza nu, zo is te lezen op haar website. Hebrew Univer-

sity is net als Bar-Ilan gelieerd aan de illegale bezetting door Israël: de universiteit is gevestigd in Oost-Jeruzalem. Bovendien is Elbit-baas Michael Federmann er een erelid van de raad van bestuur.

Buiten Hebrew University betuigen verschillende universiteiten nu hun steun aan de Israëlische regering in de strijd in Gaza. Onder meer Technion en Tel Aviv University delen zo bijvoorbeeld beurzen uit aan reservisten. *Veto* vond geen projecten waarin de KU Leuven rechtstreeks meewerkte aan onderzoek voor militaire doeleinden, maar criticasters vinden dat de universiteit door haar samenwerking met Israëlische instellingen hen wel ondersteunt en legitimeert.

Mensenrechtenbeleid

Volgens professor Europees Recht, Peter Van Elsuwege (UGent) kunnen dergelijke banden een reden zijn om de samenwerkingen op te schorten: 'Het kan voor mij als je ziet dat die instellingen nauw samenwerken met of ten dienste van het leger, en werken aan onderzoek dat gebruikt wordt voor mensenrechtenschendingen.'

Dit is echter de verantwoordelijkheid van de universiteiten zelf, zegt Van Elsuwege. Zolang er geen juridisch kader is in de vorm van bijvoorbeeld sancties die afgekondigd worden, is er geen harde juridische verplichting. De universiteiten zijn wel vrij om een eigen mensenrechtenbeleid te voeren.

'De Israëlische wetenschappers zijn toponderzoekers, maar de focus op onderzoek is de rug toekeren naar de realiteit'

Bert Cornillie, professor KU Leuven

Ook op Europees niveau zijn er argumenten om de samenwerking met Israël op te schorten, weet Van Elsuwege. 'In het associatieakkoord met Israël staat dat het internationaal recht en de mensenrechten gerespecteerd moeten worden, maar in de praktijk wordt dat vaak niet toegepast. Er moet namelijk consensus zijn tussen de lidstaten.

Als je ziet hoe moeilijk die te vinden is rond de oproep tot humanitaire pauzes, zal die er wellicht niet komen rond het opschorten van het associatieverdrag.'

Kwalitatieve partners

Naast een moeilijk haalbare consensus, kunnen ook andere motieven spelen. Europa heeft er immers weinig bij te winnen de associatieakkoorden op te zeggen, vinden critici. Op onderzoeksgebied leveren Israëlische academici erg kwalitatief werk af, klinkt het. Dat toont zich ook in de internationale ranglijsten. Israël heeft drie universiteiten in de top 100 van de laatste Shanghai Ranking.

Maar dat mag geen overweging zijn volgens de ondertekenaars. 'De Israëlische wetenschappers zijn toponderzoekers, maar enkel focussen op onderzoek is de rug toekeren naar de brutale realiteit', vindt professor en schepen van Leuven Bert Cornillie (KU Leuven).

Reactie universiteit

De KU Leuven wenste geen interview te geven, maar reageert schriftelijk via haar persdienst:

'Als universiteit veroordelen we elke vorm van geweld tegen burgers en steunen we de internationale oproep aan alle partijen om een vreedzame oplossing te zoeken en het oorlogsrecht en internationaal humanitair recht te respecteren, zodat er geen slachtoffers meer vallen. Onze gedachten gaan uit naar iedereen die getroffen wordt door deze gruwelijke oorlog, ook naar onze collega's en studenten in grote staat van onzekerheid over hun familie en vrienden in hun thuisland. We trachten hen zo goed mogelijk op te vangen en te ondersteunen.'

'We zullen een academische instelling niet automatisch vereenzelvigen met de regering van haar thuisland. Het is niet omdat een regering zich schuldig maakt aan ernstige schendingen van de mensenrechten, dat alle academische instellingen in dat land dat ook doen. Soms is de academische samenwerking zelfs een laatste lijn tussen democratische krachten. Of samenwerking opportuun is, wordt daarom beoordeeld op niveau van de partnerinstelling (en of ze bijdraagt aan wanpraktijken), en aan de hand van de inhoud van de samenwerking.'

Lees het volledige artikel op veto.be »

ASTRID DEWAELE, THOR DEYAERT EN SIMON TIBO
BEELD: LIESELOTTE EENS EN SIMON TIBO

Codices op straat

Sinds enkele weken is het Leuvens Liedboek te verkrijgen, een nieuwe studentencodex die werd gesponsord door studentenkoepel LOKO. Bijna zeventig jaar lang was het echter stevast de codex van het KVHV die op cantussen te zien was.

De nieuwe concurrentie legde twee uiteenlopende visies op het cantusgebeuren bloot. 'LOKO wil de kwestie naar zich toe trekken', luidde de kritiek van het KVHV. Wie in Leuven een cantus bijwoont of organiseert, moet voortaan de keuze maken tussen twee liedboeken. Ook studentenkringen moeten kiezen welk liedboek ze in hun cursusdiensten willen aanbieden.

De eigenaar van deze hoop studentencodices, die onze redactie toevallig zag liggen in de Parijsstraat, moet alvast geen fan zijn geweest van de oude studentencodex.

TEKST EN BEELD: KASPER NOLLET

Veto volgt op de voet.

Volg jij Veto al? En wist je dat iedereen kan meewerken aan Veto?

Veto zoekt schrijvers, tekenaars, fotografen, nalezers, interviewers, moppentappers, videomakers, vertalers... Heb je interesse? Kom naar een van onze **vergaderingen** (elke donderdag om 20u) in 's-Meiersstraat 5. Of stuur een mailtje naar veto@veto.be.

@VETO_BE

Sels in Down Under

Eind oktober trok rector Luc Sels samen met vicerectoren Peter Lievens en Piet Desmet naar Australië. Centraal stonden de samenwerkingsverbanden met de universiteiten in Sydney en Melbourne.

Van 19 tot 28 oktober reisde een delegatie van de KU Leuven mee met de Belgische Economische Missie – onder leiding van prinses Astrid – naar Australië. Centraal stond het bezoek aan de Universiteit van Melbourne.

Vicerector Internationaal Beleid Peter Lievens was eveneens aanwezig, naast Piet Desmet, vice-rector van Campus Kulak Kortrijk, ook bevoegd voor Educatieve Technologie. De delegatie werd ondersteund door het International Office van KU Leuven. Ze bezochten vier instellingen: de Australian Catholic University (ACU), de University of New South-Wales (UNSW), de University of Sydney en de University of Melbourne (UoM). Ondanks een jammerlijke blessure voor rector Sels, was het een geslaagde missie. De samenwerking werpt veel vruchten af.

Samenwerkingen

'Tijdens de bezoeken hebben we stevige stappen vooruit gezet op vlak van samenwerking,' vertelt Luc Sels, rector van de KU Leuven. 'Zo ontstonden er effectief een aantal nieuwe samenwerkingen.' De ambities van de universiteit voor samenwerking bestaan uit drie peilers.

'Meerdere van onze Australische partners vroegen om een tegenbezoek'

Ten eerste wil ze meer inzetten op onderwijs om de mobiliteitskansen te verhogen tussen de KU Leuven en Australische universiteiten. In onderzoek, de tweede peiler, gaat het om het opzetten van gezamenlijk doctoraatsonderzoek en van

daaruit evolueren naar structurele onderzoekspartnerships, inclusief het gezamenlijk aanvragen van externe financiering. De laatste as focust zich op techtransfers.

'Australië is zowat mijn tweede thuis'

Ook is er een uitbreiding van de bestaande samenwerking naar nieuwe domeinen met de ACU. Zij hebben vooral vanuit de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen een bijzondere samenwerking met onze alma mater. 'ACU is de belangrijkste speler in de lerarenopleiding in heel Australië', zegt Sels. 'Op die manier zijn zij de perfecte partner om samen stappen te zetten in de internationalisering van onze lerarenopleiding.'

'Meerdere van onze Australische partners vroegen zelf om een tegenbezoek,' vult Sels aan. 'Dat bewijst het belang van onze persoonlijke contacten, waardoor we toch sterker in onze schoenen staan naast de vele Engelstalige universiteiten in het internationale hogeronderwijslandschap.'

Op dit moment werkt KU Leuven samen met elf Australische universiteiten en onderzoekscentra. 'Dit zijn dan onderzoekssamenwerkingen en uitwisselingsprogramma's,' laat Sels weten.

Reizen als deel van de functie

'Australië is zowat mijn tweede thuis,' zegt Sels. 'Ik ben hier al zo vaak geweest en heb hier zulke intense samenwerkingsverbanden kunnen uitbouwen dat ik zonder aarzeling op deze missie heb ingetekend.'

In februari 2020, vlak voor de lockdown, reisde

Sels voor het eerst als rector naar Australië. 'Het doel van het bezoek was om de mogelijkheden voor universiteitsbrede, bilaterale samenwerkingen met de Australische Universitas 21-partners te verkennen', aldus Sels. De KU Leuven was toen nog maar recent toetgetreden tot Universitas 21, een internationaal netwerk van 29 onderzoeksin-tensieve universiteiten.

In 2023 staat internationalisering bovenaan de agenda van KU Leuven

De delegatie van 2020 voerde ook gesprekken met andere universiteiten. Zo kwam bijvoorbeeld de overeenkomst tussen de ACU en de faculteit Theologie en Religiewetenschappen tot stand.

Internationaal

In 2023 staat internationalisering bovenaan de agenda van de KU Leuven. Dat maakte Sels duidelijk in zijn openingstoespraak bij de start van het academiejaar. Daar onderstreepte hij het belang van de internationale dimensie van de universiteit. 'Een universiteit die bij de internationale top wil horen, moet te midden van snel veranderende internationale verhoudingen durven investeren in zulke duurzame partnerschappen,' vertelt Sels. ☺

LARA TURGUT

BEELD: SOUSANNA ZACHARIAN

In de Verenigde Staten bepaalt AI voortaan mee wie er wordt toegelaten tot het hoger onderwijs, in Ethiopië slaagt maar 3,2 procent van de middelbare scholieren voor het eindexamen en in Canada wordt het inschrijvingsgeld verdubbeld.

Slechts 3,2 procent studenten in Ethiopië slaagt voor het eindexamen

Dit jaar zijn slechts 3,2 procent van alle middelbare schoolstudenten in Ethiopië geslaagd voor het eindexamen. Dat zijn 27.267 leerlingen van de 854.000 die boven de vijftig procent scoorden. In iets meer dan veertig procent van de scholen zou er geen enkele leerling geslaagd zijn.

Slagen voor het finale examen is in Ethiopië een vereiste om aan de universiteit te mogen studeren. Daarom eisen de burgers systematische verbeteringen in het onderwijs met meer middelen en politieke betrokkenheid.

De minister van onderwijs voerde dit jaar uitzonderlijk herexamens in, zodat er toch meer studenten de kans kregen om voor hun examen te slagen. Mogelijke oorzaken voor het lage slagingspercentage: de beperkte toegang tot materiaal, de conflicten in het land en de taalbarrière. Veel studenten spreken thuis een lokale taal, maar het onderwijs wordt in het Engels gegeven.

AI kan helpen bij het beoordelen van toelatingssessays tot universiteiten

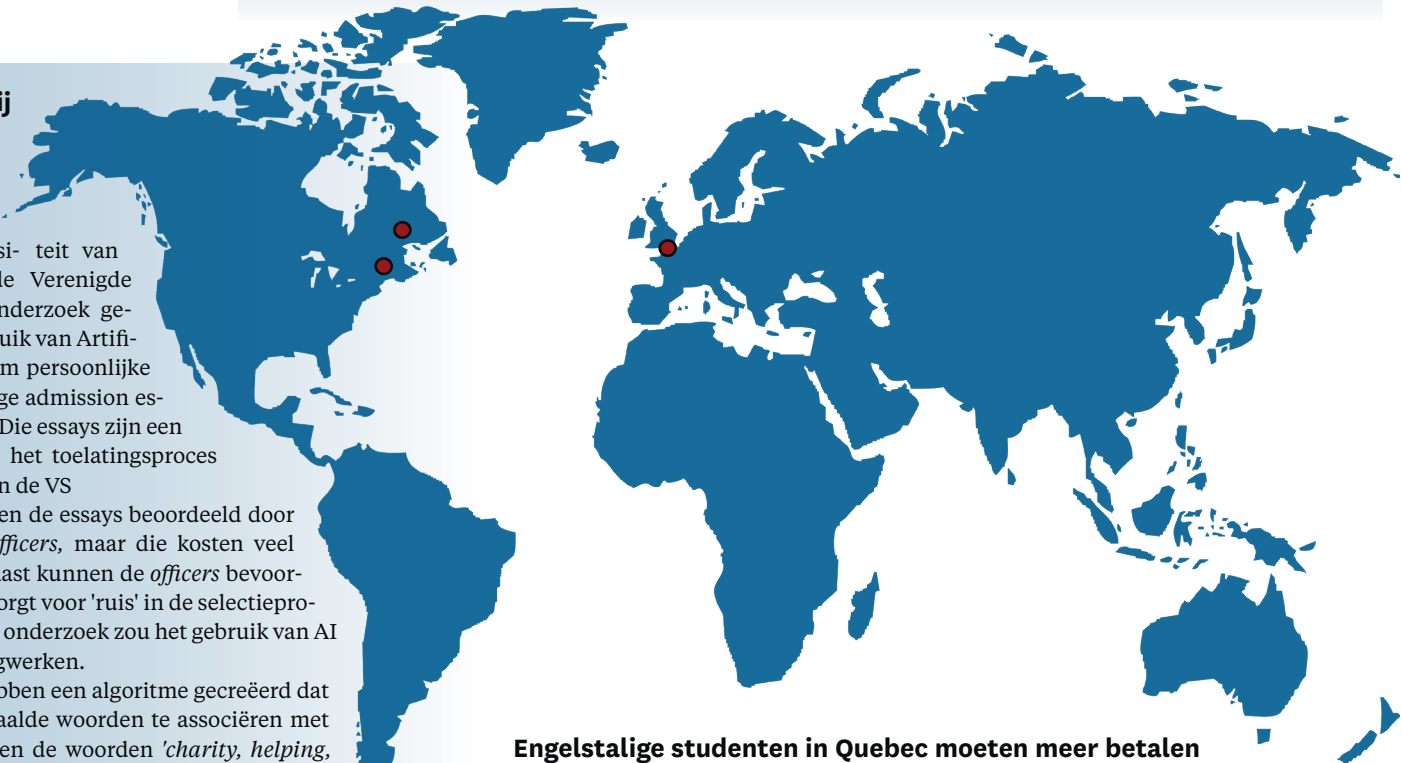
Aan de universiteit van Pennsylvania in de Verenigde Staten is er een onderzoek gevoerd rond het gebruik van Artificial Intelligence om persoonlijke kwaliteiten in college admission essays te beoordelen. Die essays zijn een vast onderdeel van het toelatingsproces van universiteiten in de VS.

Momenteel worden de essays beoordeeld door college admission officers, maar die kosten veel tijd en geld. Daarnaast kunnen de officers bevooroordeeld zijn. Dat zorgt voor 'ruis' in de selectieprocedure. Volgens het onderzoek zou het gebruik van AI die ruis kunnen wegwerken.

Onderzoekers hebben een algoritme gecreëerd dat getraind is om bepaalde woorden te associëren met kwaliteiten. Zo horen de woorden 'charity, helping, patients,...' bij de kwaliteit 'pro-social purpose'. Het algoritme berekent de kans dat de kwaliteit in het essay voorkomt.

Toch is het algoritme nog niet waterdicht en is er nog steeds kans op vooroordelen. Zo kunnen er fouten zitten in de data waarop het model getraind is of kan het essay te complex zijn voor AI om de kwaliteit te begrijpen. De onderzoekers raden aan om AI enkel te gebruiken als hulpmiddel.

MARGOT BAELEMANS
BEELD: EMILIA VAN DROOGENBROECK

Engelstalige studenten in Quebec moeten meer betalen

In de Franstalige provincie Quebec in Canada wordt het inschrijvingsgeld aan Engelstalige universiteiten duurder. Die prijsstijging is het gevolg van een nieuwe maatregel om het Frans in de provincie te beschermen. De minister van hoger onderwijs, Pascale Déry, benadrukt dat dit geen maatregel is tegen de Engelstaligen, maar noodzakelijk is om Franstaligen te beschermen.

Concreet stijgt het inschrijvingsgeld voor studenten die buiten Quebec wonen van 8992 Canadese dollar (6.098,75 euro) naar 17 000 Canadese dollar (11.530,11 euro). Volgens de universiteiten zal de stijging een grote invloed hebben op het aantal nieuwe studenten.

Ook voor internationale studenten wordt het duurder. Zij mogen 20 000 Canadese dollar (13.564,84 euro) neertellen om een jaar in Quebec te studeren. Dat geldt niet voor studenten uit Frankrijk en Franstalig België, aangezien die landen overeenkomsten hebben met Canada. De extra budgetten die vrijkomen door het duurere inschrijvingsgeld zullen naar de ondersteuning van de Franstalige universiteiten gaan. De nieuwe maatregel gaat in vanaf de herfst van 2024.

Commotie rond vernieuwd personeelsstatuut KU Leuven: 'Dit voelt als achterkamerpolitiek'

Er rommelt wat aan de universiteit. Vanaf januari 2024 zal KU Leuven met nieuwe contracttypes werken voor wetenschappelijke medewerkers. Dat is personeel dat projectgebonden wetenschappelijk onderzoek voert, zonder daarbij een doctoraatsfinaliteit te hebben.

Zulk personeel werd tot nu toe doorgaans aangeworven in korte, vaak opeenvolgende contracten van bepaalde duur. Een onzeker en juridisch onhandig statuut, waar de universiteit al langer verandering in wilde brengen.

Die verandering komt er: wetenschappelijke medewerkers zullen worden tewerkgesteld in contracten van onbepaalde duur – maar met een 'ontbindende tijdsclausule' van 4 tot 8, al naargelang het specifieke loopbaantype.

'Een juridisch trucje', noemt de socialistische vakbond ABVV het. Volgens hen zouden de nieuwe contracten op sociaal vlak minder voordelig zijn voor werknemers, en de huidige situatie niet

duurzaam oplossen – een asociale poging om wetenschappelijk gezien in orde te zijn, klinkt het. Bovendien zijn er twijfels over de juridische legitimiteit van de beslissing.

De plannen zijn nog niet breed gecommuniceerd binnen de universiteit. Voor wetenschappelijke medewerkers die Veto sprak oogt de toekomst onzeker. Veel ervan vinden het geen duurzame verbetering van de huidige situatie.

Bij de sociale partners van de universiteit klinkt bovenal luide kritiek op de manier waarop het dossier vorm heeft gekregen. De perceptie heerst dat de universiteit dit beleid eenzijdig heeft doorgedruwd, zonder daarbij het personeel in kwestie degelijk te vertegenwoordigen. 'In dit land heeft iedere werknemer echter het recht op vertegenwoordiging', klinkt het scherp.

Lees het volledige artikel op veto.be.

'We willen graag benadrukken dat alle werknemers in België het recht hebben om vertegenwoordigd te worden door een vakbond'

Personeel HIVA in open brief aan Comité Personeelszaken

TEKST EN BEELD: KASPER NOLLET

Verkiezingen 2024: een hindernissenparcours voor nieuwe politieke partijen

Volgend jaar zijn het verkiezingen in België en proberen enkele nieuwe partijen een zetel te behalen. Die partijen moeten wel verschillende hindernissen overwinnen voor ze daar geraken.

Bij de vorige verkiezingen werden zeven Vlaamse partijen verkozen. Iedereen heeft al gehoord van die partijen: ze komen vaak aan bod in de media. Al is het Vooruit met een flater van voorzitter in het uitgaansleven, Open VLD met een minister die ontslag neemt of de PVDA die verschijnt op TikTok.

Voor nieuwe partijen is het heel moeilijk om in de media te geraken. Wanneer je bijvoorbeeld een stemtest doet, kom je alleen maar uit op gevestigde partijen. Vista, een opkomende partij, wil daar verandering in brengen. Co-voorzitter Jan Wostyn klaagt het gebrek aan aandacht voor nieuwe partijen aan: 'De media versterkt de participatie.'

Partijfinanciering

Vista is een Vlaams-progressieve partij die volgend jaar haar kans voor het eerst zal wagen in de verkiezingen. Ze staan voor een progressief beleid en een bestuur dat dicht bij de burgers staat. Als sociaal-liberalistische partij zijn ze ook gekant tegen participatie. 'Participatie is een politiek systeem waarbij partijen belangrijker zijn dan de democratie zelf. Partijen zijn daardoor vooral bezig met hun eigen zelfbehoud', vertelt Wostyn.

'Ons huidige politiek stelsel beschermt de gevestigde partijen maar sluit geen nieuwe partijen uit'

Frederik Verleden, professor Politieke geschiedenis

Hebben nieuwe partijen eigenlijk wel een kans in ons huidige kiessysteem, en, zo neen, vormt

dat een bedreiging voor onze democratie? Volgens Frederik Verleden, professor Politieke Geschiedenis, ligt dat moeilijk: 'Ons huidige politiek stelsel beschermt de gevestigde partijen, maar sluit ook geen nieuwe partijen uit.'

Hij legt uit dat er praktische drempels zijn voor nieuwe partijen, maar dat die partijen ook alle voordelen krijgen eens ze een zetel hebben. Daarbij hebben die praktische drempels ook een doel: ze moeten versplintering tegengaan.

'In principe mogen politieke partijen met hun overheidsfinanciering zelfs een voetbalclub kopen'

Jan Wostyn, co-voorzitter Vista

De grootste hindernis voor nieuwe partijen is het huidige systeem rond partijfinanciering. Partijen krijgen echter pas geld van de overheid wanneer ze een zetel hebben gewonnen in het parlement. Dat systeem werd ingevoerd in 1989, hetzelfde jaar waarin de Berlijnse muur viel. Het is dus gedateerd, maar wel nog steeds van levensbelang voor politieke partijen: ze zijn niets anders gewend.

Professor Politieke Wetenschappen Stefaan Fiers vertelt: 'Op dit moment is de enige leefbare bron van inkomsten voor partijen het geld dat ze van de overheid krijgen, want sponsoring en giften zijn strikt gereguleerd en niet voldoende.' Dan hangt de hoeveelheid geld af van hoeveel stemmen je behaalde. Er is het laatste jaar al zeer

veel polemiek geweest rond partijfinanciering. Volgens cijfers van *De Standaard* kregen alle Belgische politieke partijen samen 78 miljoen euro, in Nederland was dat 27 miljoen euro.

Met dat geld vullen politieke partijen onder andere hun spaarpot aan. Bij driekwart van de partijen groeide het netto vermogen tegenover vorig jaar. Volgens Fiers is partijfinanciering een voorbeeld van een bonus die gevestigde partijen aan zichzelf toekennen. Alle partijen besteden ook heel veel aan campagnes, vooral op sociale media, en dat niet alleen het jaar voor de verkiezingen. Er staat namelijk geen plafond op hoeveel ze hieraan mogen uitgeven waardoor er constant een verkiezingsstrijd bezig is.

Ook Vista is tegen het huidige systeem van partijfinanciering. Zo hebben ze momenteel een actie op poten gezet waarbij ze via crowdfunding 20.000 euro willen inzamelen. Ze willen dit geld gebruiken om een rechtszaak op te starten tegen het huidige systeem van partijfinanciering. Wostyn wil onder andere duidelijkere regels over wat partijen mogen doen met het geld dat ze krijgen: 'In principe mogen politieke partijen met hun overheidsfinanciering zelfs een voetbalclub kopen. Er is werkelijk geen enkele regel over de besteding van middelen.'

Kiesdrempel en -lijsten

Volgens Verleden en Fiers is de formele kiesdrempel een bijkomende hindernis voor opkomende partijen. Daardoor moeten partijen minstens vijf procent van de stemmen halen in een provincie om een zetel in het parlement te krijgen. In sommige provincies, zoals Luxemburg, ligt die kiesdrempel echter nog hoger omdat er minder zetels zijn.

Hierdoor zijn ook veel gevestigde partijen doorbroken in Antwerpen, denk maar aan Groen en Vlaams Belang. Voor nieuwe partijen is het nog veel moeilijker om een kiesdrempel te halen, al moet Groen zich ook zorgen beginnen maken volgens de laatste peilingen.

Een laatste belangrijke drempel voor opkomende partijen zijn de kieslijsten. In België heb je twee kieslijsten per kieskring nodig: een lijst met kandidaten die effectief verkozen worden en een lijst met reservekandidaten die een zetel krijgen als iemand van de eerste lijst bijvoorbeeld minister wordt. Zo heb je heel veel kandidaten nodig om die plaatsen op de lijst te vullen. Dat kost heel veel geld, iets waar nieuwe partijen sowieso niet over beschikken.

In België is het wettelijk verplicht voor partijen om paritaire lijsten te hebben. Dat wil zeggen dat er evenveel mannen als vrouwen moeten opkomen. Hier hebben zelfs gevestigde partijen soms

moeite mee. Vlaams Belang had in 2019 moeite om voldoende vrouwen te vinden die op een lijst wilden staan, ook voor Lijst Dedecker was dit lastig.

Onmogelijk?

Al deze drempels hebben wel een doel, vertelt Fiers: versplintering voorkomen. Zo zie je dat er in Nederland, waar de natuurlijke kiesdrempel op 0,667% ligt, momenteel 20 partijen vertegenwoordigd zijn in het parlement. In België zijn dat er momenteel twaalf, waarvan zeven Vlaamse.

'In België vergt het volharding om in het parlement te komen waardoor een ander soort partij overblijft; een partij met maatschappelijk draagvlak en niet gewoon met populaire, opkomende figuren zoals in Nederland', verklaart professor Verleden. Hierdoor blijven nieuw verkozen partijen langer in het partijlandschap.

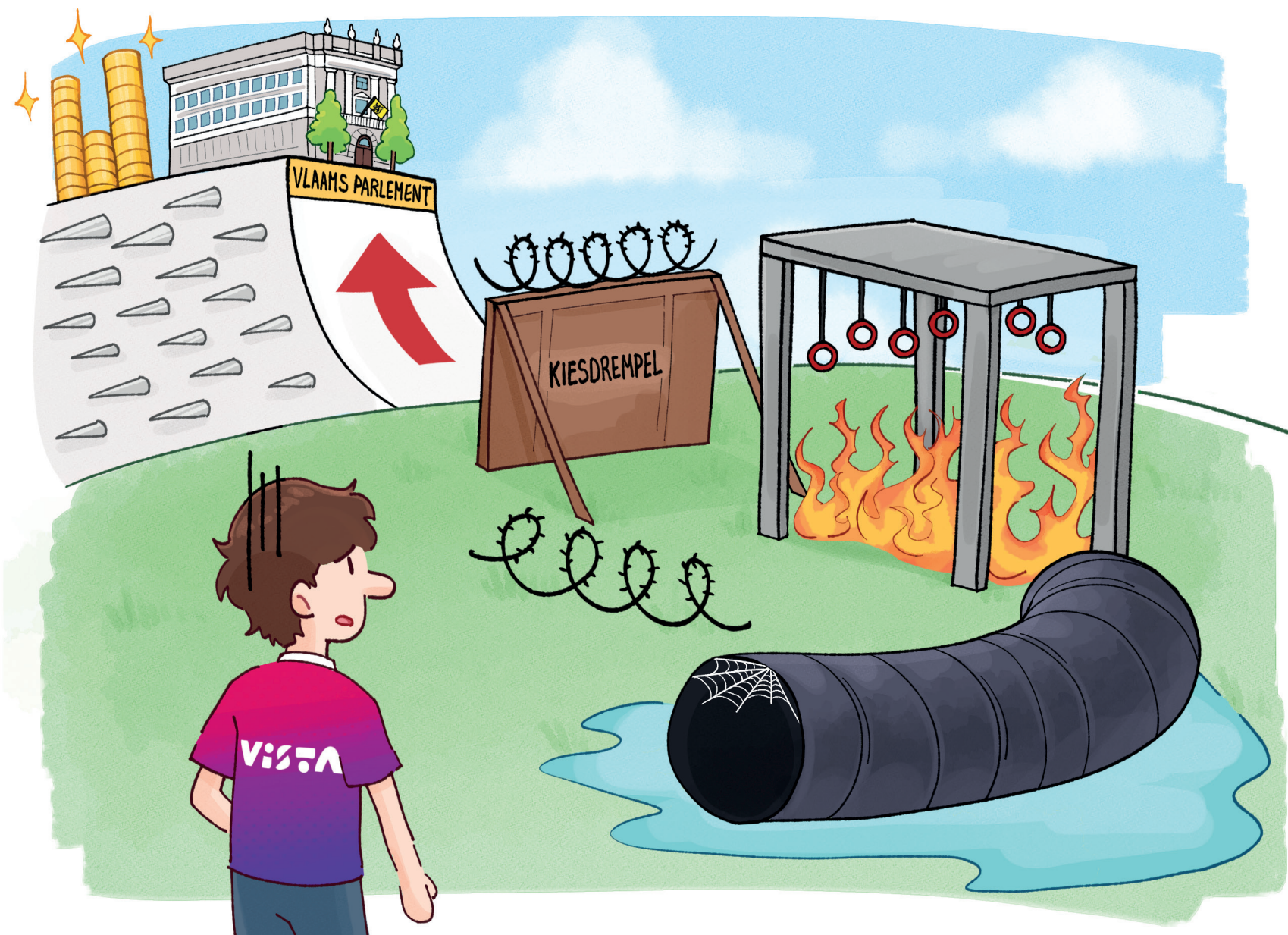
Vista ziet juist voordelen in het omgooien van

het partijlandschap en dus een hervorming van het huidige systeem. 'In Nederland is er zeer veel dynamiek in het politiek landschap', zegt Wostyn. 'Daar kunnen politici wel uit een partij stappen, mensen meenemen en een eigen project starten, zoals Pieter Omtzigt.'

Is het dan onmogelijk voor nieuwe partijen om volgend jaar verkozen te worden? Volgens professor Verleden is er zo goed als geen plaats meer voor nieuwkomers in het partijlandschap. Vista zelf denkt dat het voor hen onmogelijk is om in alle provincies verkozen te worden en zullen dus strategisch nadenken waar ze hun schaarse campagne middelen inzetten. ☹

MARIE WAGEMANS

BEELD: EMILIA VAN DROOGENBROECK

De ultieme Leuvense nachtwinkelgids

Even essentieel als een goed *fond'ke* leggen voor een nachtje uit is het bezoek aan een van de vele nachtwinkels in Leuven. Welke is de beste?

Een avondje uit? Nog snel iets gaan halen om te eten? We trokken eropuit om de Leuvense nachtwinkels met elkaar te vergelijken. We vergeleken de prijzen van een blikke Carapils van 33 centiliter, een zak Lays Naturel chips van 175 gram, een Hexa wegwerp vape én een pakje condooms. Zo weet je perfect langs waar je moet passeren als je een wilde nacht tegemoet gaat.

1. Nachtwinkel in de Naamsestraat

Onze reis begint tegenover de Dulci. Deze nachtwinkel was niet echt ordelijk gerangschikt, dus het was moeilijk om alle prijzen te vinden. Op sommige prijskaartjes is bijvoorbeeld ook de nieuwe prijs over de oude geschreven. Waarschijnlijk om te besparen op goedkope etiketten van de Colruyt.

De prijzen hier zijn ook meteen de duurste prijzen van heel Leuven, maar dat zal aan de centrale ligging van de winkel liggen. Bovendien was de winkelier niet echt vriendelijk: toen we louter informeerden naar de prijs van een pakje condooms, ging hij er meteen van uit dat we het wilden kopen.

Prijs
Carapils €0,90
Lays Naturel €3,50
Hexa vape €13,00
Condooms €5,90 voor 3 condooms

2. Sky Nachtwinkel in de Naamsestraat

Iets verder op de Naamsestraat bevindt zich de Sky Nachtwinkel. In de winkel werden we vergezeld door een Takeaway-bezorger die zijn brommer voor de deur had geparkeerd. De eigenaar van de nachtwinkel was zeer vriendelijk en geduldig. De prijzen van deze nachtwinkel lagen iets lager dan die van de andere nachtwinkel op de Naamsestraat, misschien het wel waard om 500 meter verder te wandelen.

Prijs
Carapils €0,70
Lays Naturel €3,50
Hexa vape €11,00
Condooms €14,50 voor 12 condooms

3. Student Corner in de Frederik Lintstraat

In de Student Corner is geen enkel product voorzien van een prijskaartje. Dat kwam ons heel slecht uit, omdat we moesten vragen naar de prijs van een blikke Carapils, een zak chips, een vape en een pakje condooms zonder achteraf iets te kopen. De eigenares van de winkel had gelukkig veel geduld en bleef steeds vriendelijk.

Door telkens iets vast te nemen, de prijs te vragen en het terug te leggen kwamen we erachter dat de prijzen hier ook in de gemiddelde categorie vallen. Toen we naar buiten gingen, riep de winkelier ons toch nog een *thank you* na, al hadden we niets gekocht. Dag en bedankt hé.

Prijs
Carapils €0,70
Lays Naturel €3,50
Hexa vape €11,00
Condooms €3,95 voor 3 condooms

4. Sherpa Nachtwinkel in de Tiensestraat

Karma, de eigenaar van deze nachtwinkel, kennen we nog van een interview met hem dat in 2020 is verschenen in *Veto*. Hij bleek een veelzijdig figuur: hij heeft onder meer de Mount Everest al beklimmen.

De Nepalese winkelier was heel aangenaam en heel vlot in de omgang met zijn klanten. Zijn prijzen zijn redelijk hoog, maar de goedkoopste vapes zijn wel hier te vinden. Ideaal voor als je een avondje uitgaat in Politika Kaffee, de HDR of de Recup. Want ja, iedereen weet dat daar de ferventste vapers vertoeven.

Prijs
Carapils €0,80
Lays Naturel €3,50
Hexa vape €10,00
Condooms €15,00 voor 10 condooms

5. Nachtwinkel op het Herbert Hooverplein

Deze nachtwinkel leek langs de buitenkant meer op een kledingwinkel: een groot, schoon venster, een georganiseerde winkel, gewone lichten in plaats van felle neonverlichting.

De winkelier had echter niet de vriendelijkheid van een medewerker in een kledingwinkel. Het leek alsof hij ons zo snel mogelijk buiten wilde hebben, al was het absoluut niet druk in zijn nachtwinkel. Zijn prijzen zijn hoog, jammer, want de plek is gunstig gelegen voor uitgaanders.

Prijs
Carapils €0,80
Lays Naturel €3,00
Hexa vape €11,00
Condooms €4,50 voor 3 condooms

6. Night Shop in de Diestsestraat

Ver buiten het centrum gelegen, maar wel de winnaar op vlak van prijzen, is de Night Shop in de Diestsestraat. Vermoedelijk hebben veel studenten dat al door, want het was heel druk in deze nachtwinkel. We moesten zelfs aanschuiven om naar de prijs van condooms te vragen. Je komt hier best niet als je haast hebt op dat laatste vlak.

Prijs
Carapils €0,60
Lays Naturel €2,95
Hexa vape €12,00
Condooms €3,50 voor 3 condooms

7. The Night Bites in de Dirk Boutslaan

Naast de Dijle bevindt zich de nachtwinkel die zich comfortabel in het midden mag plaatsen in onze ranking. Het is een nachtwinkel met gemiddelde prijzen, gemiddelde klantvriendelijkheid en een gemiddelde staat van de winkel. Een typische nachtwinkel om langs te passeren, maar zeker niet om speciaal je benen voor moe te maken.

Prijs
Carapils €0,80
Lays Naturel €3,50
Hexa vape €12,00
Condooms €12,50 voor 10 condooms

8. Nachtwinkel op de Vismarkt

Op maar vijf minuutjes wandelen van de Oude Markt ligt de nachtwinkel op de Vismarkt. In de winkel werden we vergezeld door een anonieme passant die eigenlijk beter geen alcoholische dranken zou kopen, maar hij deed het toch. Hij scheen er gelukkig mee te zijn.

Prijs
Carapils €0,60
Lays Naturel €3,20
Hexa vape €10,00
Condooms €5,00 voor 3 condooms

9. Lama Night Shop in de Minderbroedersstraat

Om onze nachtwinkeltour af te sluiten, gingen we nog binnen bij de Lama Night Shop. Hierbij geven we een handige tip die jou een kwartier kostbare tijd zal besparen: je mag bij het gaan van deze winkel niet vertrouwen op Google Maps. Die stuurt je foute weg op.

De nachtwinkel bevindt zich op de hoek van de Minderbroedersstraat en de Parijsstraat. Het is de kleinste nachtwinkel op onze tour en is zelfs bijna gezellig te noemen. De prijzen zijn wel minder gezellig: het is de op één na duurste nachtwinkel van Leuven. Desalniettemin een sterke kandidaat.

Prijs
Carapils €0,80
Lays Naturel €3,80
Hexa vape €12,00
Condooms €5,80 voor 3 condooms

ANKE NEYS EN WITSER LAURYSSSEN
BEELD: ANKE NEYS EN WITSER LAURYSSSEN

Taylor Swift is mede verantwoordelijk voor dure concerttickets

Tickets voor concerten zijn nog nooit zo duur geweest. De Amerikaanse concertpromotor Live Nation heeft daarbij samen met popster Taylor Swift boter op het hoofd, vindt student Politieke Wetenschappen Elias Fret.

De economische crisis slaat al een tijdje genadeloos toe. De voedselprijzen stegen tussen 2016 en 2021 met meer dan 15 procent, waardoor steeds meer Belgen het moeilijker hebben om rond te komen. Velen zoeken een extra baan om van dezelfde levensstandaard te kunnen genieten, inclusief concerten.

Wie regelmatig al eens naar een concert gaat, weet dat de concertprijzen blijven stijgen. Het is daarbij niet meer dan logisch om Live Nation onder de loep te nemen. Het bedrijf is er immers grotendeels verantwoordelijk voor dat je steeds dieper in je buidel moet tasten wanneer je naar je favoriete artiest wil gaan kijken.

Monopolie

Bijna alle grote noemenswaardige pop- en rockconcerten in België worden door Live Nation georganiseerd. Dat is niet enkel in België zo: wereldwijd heeft de concertpromotor de facto een monopolie.

Alle grote festivals en concertzalen zijn in handen van Live Nation

Alle grote concertzalen en festivals zoals het Sportpaleis en Rock Werchter zijn in handen van de Amerikaanse multinational. Ook heeft Live Nation vaak exclusieve contracten met artiesten, waardoor zij soms enkel in zalen of op evenementen van Live Nation mogen spelen. Ten slotte heeft het bedrijf sinds ze in 2009 fuseerde met de ticketverdelers Ticketmaster ook de ticketverkoop van die concerten in handen.

De voorbije jaren was het natuurlijk crisis voor iedereen: in de nasleep van de pandemie kreeg het bedrijf onrechtstreeks 1,8 miljoen euro aan compensatie gestort van de Vlaamse overheid. Toen Pukkelpop 2021 werd geannuleerd omdat het niet meer haalbaar werd geacht door de organisatie zelf, werd bijna 2 miljoen aan publiek geld onrechtstreeks gestort op de rekening van Live Nation, terwijl zij het jaar daarop alweer miljoenenwinsten boekten. De overheid sponsorde met andere woorden een bedrijf dat de laatste tijd haast bewust de Belgische concertganger haar portemonnee lijkt leeg te roven.

Graaiflatie

De concertpromotor doet namelijk mee aan 'graaiflatie', waarbij bedrijven hun prijzen meer dan nodig verhogen om de gestegen kosten te dekken. Door op die manier nog een extra verhoging door te voeren, voedt het bedrijf haar eigen hebzucht op kosten van de gewone concertliefhebber.

Dat zei ook professor Cultuurmanagement Annick Schramme in *De Morgen*: 'Het monopolie van Live Nation is erg ongezond voor de sector. Hun activiteiten zijn gericht op het genereren van steeds meer inkomsten.'

Artiesten hebben de verantwoordelijkheid fan zijn niet tot een exclusief product te laten uitgroeien

Natuurlijk hebben we het over een commercieel bedrijf dat winsten wil boeken. Het is echter kwalijk dat artiesten en Vlaamse concertpromotors hier schaamteloos in meegaan.

In Vlaanderen startte Herman Schueremans, de organisator van Rock Werchter, met het organiseren van concerten in de jaren '70 als reactie tegen het monopolie dat toen al bestond. Dat hij daar dertig jaar later zelf doodleuk aan meedoet, valt niet te verdedigen.

Schuldig verzuim

Ook de Amerikaanse popster Taylor Swift doet vrolijk mee. De meeste fans kopen tickets aan hallucinante prijzen van 200 euro voor een concert, waarbij zelfs 700 euro geen uitzondering is.

Al was dat voor de Amerikaanse miljardair blijkbaar nog niet genoeg, want ze trok zelf de standaardprijs in de VS voor de cinematicketten van haar concertfilm *The Eras Tour* op naar 19,89 dollar. De prijs komt dan namelijk overeen met de titel van haar album *1989*, dat ze onlangs opnieuw uitbracht. Zo van die zaken kunnen schattig zijn, maar als je ermee je fans op kosten jaagt, is het eerder schadelijk.

Populaire artiesten weten dat fans enorme sommen geld zullen neerleggen voor hun concerten, zeker wanneer ze zo succesvol zijn. Ze hebben daarom de verantwoordelijkheid om tickets onder een maximumprijs te houden. Fan zijn mag niet uitgroeien tot een exclusief product. ☺

ELIAS FRET
is student Politieke wetenschappen en
Redacteur Cultuur bij *Veto*
BEELD: AP Photo/George Walker IV

Tot rust denken

Kunst hoeft niet monumentaal te zijn om iets te vertellen. 'Kleine Kunst' herbergt woordkunst in haar fijnste vorm, om in te verzingen, te overpeinen en van te genieten.

Daar zat ik dan. In de derdehands tuinstoel op het Franse balkon van mijn nieuwe appartementje, met een ietwat slappe kop oploskoffie, een verdacht zoete mandarijn en een overvolle gedachtegang. Klaar om mezelf over te geven aan wat verdiende en noodzakelijke rust. Maar het wilde niet echt lukken.

De sterke focus op ontspanning was als het staren naar de zon. Enerzijds prettig, ik genoot van de warmte op mijn gezicht. Anderzijds lastig en vervelend, de flikkerende felle stralen deden pijn aan mijn ogen. Dus ik sloot ze. In plaats van 'even niets' maakten mijn gedachten nog steeds overuren. Ik kon ze geen duidelijke richting in sturen. Dus liet ik ze maar gaan.

Ik dacht aan de afgelopen tijd. Aan de momenten alleen, aan de kleine stappen, mijn broers grappen, waar ik telkens opnieuw om moet lachen. Aan de angst voor verlies, iedereens goed bedoelde advies. Aan het leed in de wereld, hoe oneerlijk sommige dingen soms zijn en de bijkomende teleurstelling en pijn.

Even opende ik mijn ogen en keek ik opzij. Naar de vogels, de lucht en de bomen. Ik dacht verder. Aan verre grote dromen, het onbekende lot, dagelijks genot, en nog zoveel meer. Ik vroeg me af hoe je het beste je doelen bereikt, hoe warmte het leven verrijkt, en waarom sommige mensen, soms zonder de route te kennen, toch heel hard weg willen rennen.

Uren ging ik verder, en na eindeloos malen bedacht ik me dat ik helemaal nergens van kon balen. Omdat ik na uren dagdromen eigenlijk net wel tot rust was gekomen. ☺

NOËLLE HABRAKEN
BEELD: EMILIA VAN DROOGENBROECK

Ook tijdens deze donkere, koude herfstdagen blijft het aanbod aan kunst- en cultuuractiviteiten in Leuven groot. Van theater tot cinema: zes tips om je culturele hart aan op te warmen.

Boekenkamer: Gorges Ocloo - Barbóék
Dinsdag 14 november, 12u15

Ben je altijd al benieuwd geweest naar de inhoud van de boekenkast van anderen? Of heb je nood aan een nieuwe portie leestips? Cultuurcentrum 30CC nodigt haar artiesten uit om hierover in gesprek te gaan. Dinsdag 14 november is het de beurt aan de Brusselse kunstenaar Gorges Ocloo. Leer hem (beter) kennen, terwijl je geniet van een hapje en een drankje in het gezellige Barbóék.

Gratis na reservatie

De 16e Vlaamse Improcup - Pieter de Somer Aula
Donderdag 16 november, 20u

Donderdag 16 november nemen zeven Vlaamse improvisatiegroepen het tegen elkaar op tijdens de zestiende editie van de Vlaamse Improcup. Vanaf 20 uur barst de strijd los in de Pieter de Somer Aula. De jury, maar ook jij als toeschouwer, beslist wie er op het einde van de avond tot koning van het improvisatietheater gekroond wordt.

Prijs: 4 euro

Playground: Live Arts Festival Leuven - M Leuven en STUK
Van donderdag 16 tot en met zondag 19 november

Van 16 tot en met 19 november openen M Leuven en STUK de deuren voor het jaarlijkse festival *Playground*. Vier dagen lang brengen verschillende internationale artiesten interdisciplinaire performances die installaties, film, rollenspelen en choreografie combineren. Laat je onderdompelen in een spel van kunst en cultuur!

Prijs: zie website M Leuven en STUK

Spaanse filmklassieker - Cinema ZED
Maandag 20 november, 19u30 of
woensdag 22 november, 17u30

De Oscar-genomineerde komedie *Mujeres al borde de un ataque de nervios* volgt het succesrecept van de Spaanse regisseur Pedro Almodóvar: een absurde verhaallijn en een ijzersterke vormgeving. De film uit 1988 neemt je mee in het leven van Pepa. Zwanger en net verlaten door haar lief Ivan, wordt ze gekweld door een bezoek van haar beste vriendin en Ivans zoon. Een explosie van emoties gegaandeerd.

Prijs: 11 euro, ZED-studentenkaart 4 euro

Museumnacht - M Leuven en Universiteitsbibliotheek
Woensdag 22 november, 19u-00u

HVoor wie nachtelijke avonturen wil beleven tussen de kunstwerken van Dieric Bouts is de Museumnacht op woensdag 22 november de ideale kans. Met één ticket bezoek je de twee tentoonstellingen én vaste collecties in zowel M Leuven als in de Universiteitsbibliotheek. Tussendoor kan je deelnemen aan workshops zoals zeefdrukken, of gaan dansen op livemuziek van onder andere de indiepopband Mayorga.

Prijs: 5 euro, cultuurkaart gratis

Dieric Bouts Klankroute - verschillende locaties in Leuven
Zaterdag 25 november, 16u

Zaterdag 25 november kan je vanaf 16 uur genieten van de muziek-, zang- en danskunsten van dertig Leuvense verenigingen en artiesten. Verspreid over verschillende locaties in het stadscentrum, van de Romaanse Poort tot de Kruidtuin, brengen ze het beste van zichzelf.

Prijs: Gratis ☺

KATO REDANT
BEELD: EMILIA VAN DROOGENBROECK

'Elke danser voor zichzelf

In de nieuwe dansvoorstelling *Ultra* van FABULEUS gaat een groep jonge dansers op zoek naar wat het betekent om man te zijn in deze samenleving. Een zoektocht waaraan elke danser zijn eigen invulling geeft.

Woensdag ging de nieuwe dansvoorstelling *Ultra* van het productiehuis FABULEUS in première. *Ultra* behandelt de vraag wat het betekent om man te zijn in een samenleving met verwachtingen en sociale druk. De dansers hebben zich laten inspireren door ultrafans van de voetbalsport en dansen met zowel agressie als kwetsbaarheid.

Mannelijke machocultuur

'*Ultra* gaat over mannelijkheid in de maatschappij', vertelt danser Karsten Janssens, 17 jaar oud en student Dans aan de Kunsthumaniora in Brussel. 'Tijdens het maken van de dansvoorstelling heb-

ben we gekeken naar een extreme kant van mannelijkheid, waar we dan zelf conclusies uit hebben getrokken.'

'We hebben uitgezocht hoe je die mannelijke energie kan integreren in een beweging, emotie of gevoel. Onze voorstelling is een vorm van lichaamstheater: je maakt alledaagse bewegingen en *dansant*', vertelt hij.

heeft de choreografie geïnterpreteerd'

De Duitse choreografe Reut Shemesh kwam op het idee van deze voorstelling na een aanvaring met een groep voetbalfans. Ze was zeer gefascineerd door hun agressie, maar ook door de eenheid die de groep hooligans toonde.

'Op een gegeven moment kregen we het tijdens een improvisatiemoment zo warm dat we spontaan onze kleren uittrokken en begonnen te vechten'

Mathis

'De voorstelling gaat vooral over groepsdynamiek, maar ook over de rol van een individu in een groep', zegt danser Mathis Schellekens (18), die daarnaast ook acteur en filmstudent is. 'Elke danser heeft de choreografie voor zichzelf geïnterpreteerd.'

De mannelijkheid die verkend wordt, is duidelijk te zien in de dansbewegingen. De dansers maken macho-achtige bewegingen, maar proberen daarmee aan te tonen hoe fragiel mannelijkheid is.

Tijdens een bepaald moment in de voorstelling vecht iedereen met elkaar terwijl ze elkaar even later kwetsbaar in de armen vliegen.

Ook een non-binaire danser maakt deel uit van de dansgroep. Voor hen was het heel interessant om die mannelijkheid in zichzelf te ontdekken en die energie naar buiten te brengen. Die had een solo waarin stereotiepe mannelijke en vrouwelijke bewegingen elkaar afwisselden en daarin hun twijfels duidelijk maakten.

Voor en door jongeren

Het handelsmerk van productiehuis FABULEUS is zoals steeds dat de voorstellingen bestaan uit jongeren én hun input. In *Ultra* krijgt die input vorm door de improvisaties van de jongeren zelf. 'Op een gegeven moment kregen we het tijdens een improvisatie-

moment zo warm dat we allemaal spontaan onze kleren uittrokken en begonnen te vechten', vertelt Mathis. 'Dat moment zit nu verwerkt in de voorstelling.'

'Reut gaf ons vaak een onderwerp en liet ons dan improviseren', zegt ook Luna Fall, een twintigjarige danseres die in veel verschillende dansstijlen thuis is. 'Daar kwamen dan bewegingen uit die zij verder uitwerkte en een plaats gaf in de voorstelling.'

Ze voegt eraan toe dat de auditie ook een soort improvisatie-oefening was. 'Het leek op een workshop waarin al snel duidelijk werd hoe de choreo-

graaf zou werken. Door de audities kon je al uitmaken welke richting Reut wilde uitgaan en hoe onze inbreng in de voorstelling er zou uitzien.'

Eigen invulling

'De voorstelling gaat voor een groot deel over onszelf', bekent Mathis. 'Iedereen heeft een solo, maar er zijn ook veel momenten waar we in groep dansen. Het is in die groepsmomenten dat de individualiteit erdoor komt. We maken als groep dezelfde bewegingen, maar vullen ze allemaal op onze eigen manier in.'

'Guys, it's amazing. I am almost crying!'

Reut Shemesh, choreograaf

Tijdens zijn solo voert Mathis bijvoorbeeld een korte monoloog op, waarin hij op een kwade manier duidelijk maakt wat echte macho's willen in het leven. Er zijn daarnaast ook solomomenten die uit een dansbeweging, een drumsolo of zelfs een lied bestaan.

Ook in de muziek van *Ultra* kregen de jongeren hun kans om zelf inbreng te geven. Zo moesten ze verschillende woorden zeggen in een microfoon. Componist Simon maakte hier dan een soundscape van. 'Simon heeft al deze aparte woorden zo samengesteld dat dat ze een verhaal met muziek vormden', vertelt Karsten.

'Als je elkaar even niet aanvoelt, werkt het niet'

Luna

'Hij kwam ook naar de repetities kijken terwijl hij nog met de muziek bezig was. Simon heeft dus een groot deel van de muziek gemaakt op basis van onze choreografie', zegt Luna.

Samen werken en genieten

De persoon die dit alles in goede banen leidde was Reut Shemesh. Zij maakte de voorstellingen samen met de jongeren door hen onderwerpen te geven voor improvisaties of hen persoonlijke vragen te stellen om een 'ultra' in iedereen te vinden. Nu de voorstelling in haar laatste fase zit, lijkt Shemesh heel tevreden met hoe de voorstelling vorm heeft gekregen: '*Guys, it's amazing. I am almost crying.*'

De dansers hebben voor de voorstelling bij-

na een jaar intensief gerepeteerd. Dat zorgt voor een zeer goede vertrouwensband tussen hen. 'We moeten elkaar echt hard aanvoelen tijdens de voorstelling, zodat alles op de juiste momenten valt. Als dat aanvoelen er even niet is, merk je dat ook bij de anderen en werkt het niet', zegt Luna. Mathis vertelt daarbij al lachend dat er ook heel hechte vriendschappen zijn ontstaan. 'Ik heb mijn vriendin hier leren kennen.'

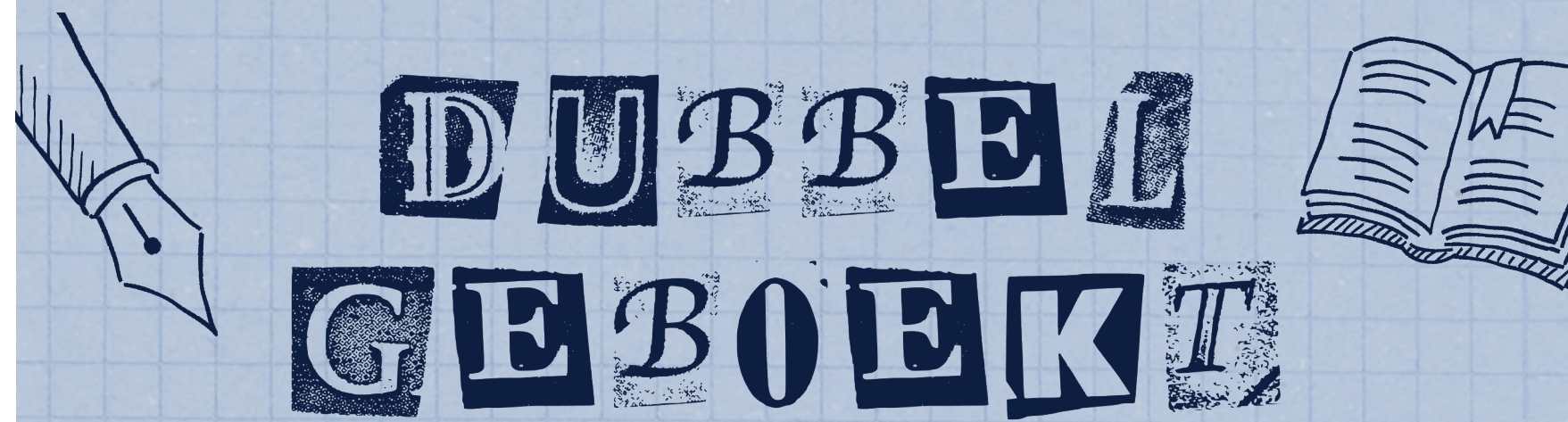
Dat vertrouwen is ook te zien op scène. Ze tonen heel intense momenten waarin duidelijk wordt hoe moeilijk het kan zijn om te leven in een machocultuur. Choreograaf Shemesh keek naar de trend over vrouwelijk welzijn en wilde hetzelfde bewustzijn creëren over hoe het is om man te zijn. De dansers doen dit op een herkenbare, prachtige manier door zeer sterke bewegingen neer te zetten die je laten stilstaan bij de kwetsbare kant van mannelijkheid.

Na de première vertrekt de groep op tournee met voorstellingen in onder andere Antwerpen en Brugge, maar ook trekken ze naar de Duitse steden Düsseldorf en Keulen. Daarna gaan ze allemaal hun eigen richting uit, maar ze denken nu al na over een reünie.☺

WITSER LAURYSSEN
BEELD: SABINE MOSMAN

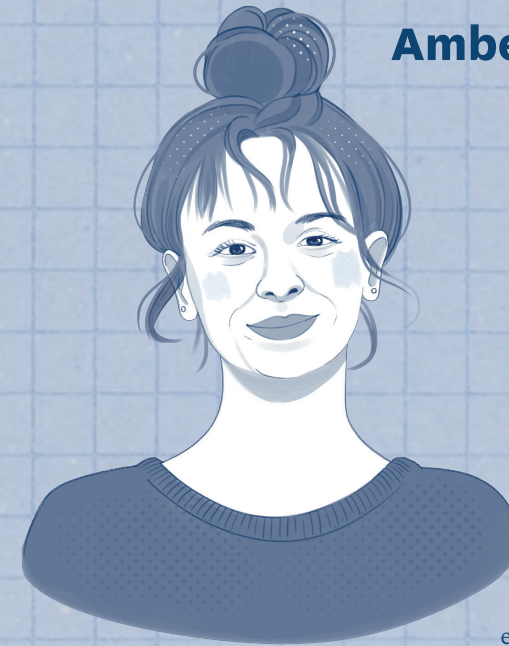

13 november 2023

In 'Dubbel geboekt' vertellen twee prominente figuren over een boek dat hun leven heeft gekleurd. Deze editie delen muzikanten Amber Piddington en Marie Van Uytvanck van Kids With Buns hun boekentips.

Amber Piddington: *Zij* – Maaïke Neuville

In hartje Brussel vertelt Kid With Bun Amber ons over haar favoriete recente boek. *Zij*, geschreven door actrice Maaïke Neuville, vertelt het verhaal van een jonge vrouw op zoek naar haar rol in het leven. 'Ik las de roman ongeveer twee maanden geleden op een luchthaven. Het is geen lang boek, maar het verhaal is zodanig intens en tegelijk vlot leesbaar, dat ik het in een mum van tijd uit had. Neuville schrijft ook vrij poëtisch, wat het zo mooi maakte.' *Zij* formuleert een monoloog over een jonge actrice Ada, die een voorstelling zal geven en onderweg op de trein terugdenkt aan alle liefdes die ze in haar leven gekend heeft, in het bijzonder haar relatie met een oudere docent toen ze nog studeerde. Dat is opvallend, aangezien Ada zich op dat moment in een soortgelijke situatie bevindt, alleen zijn de

rollen deze keer omgedraaid. Er zat niet echt een duidelijk plot in de gedachtegang van het hoofdpersonage, maar ik was van begin tot eind vastgebeten in haar reflecties over machtsverhoudingen binnen relaties.'

Het boek zette Amber aan tot nadenken over haar eigen leven: zijn machtsverhoudingen en romantische relaties verzoenbaar met elkaar? 'Maaïke Neuville heeft op dat vlak echt mijn perspectief veranderd. Wat ik heel mooi vond, is de manier waarop ze vrouwelijke kwetsbaarheid binnen zulke relaties op een sterke manier vertaalt. Kwetsbaar durven zijn, maar daar tegelijk ook je kracht uit halen.'

Ten slotte weerspiegelt de roman volgens Amber de ambiguïteit van je grenzen aangeven. 'Het boek doet je aandachtiger kijken naar hoe iemand in grensoverschrijdende situaties terecht kan komen. De jonge Ada denkt in de relatie met haar docent namelijk dat ze zelf haar grenzen goed kan aangeven, maar dat blijkt dus niet waar te zijn.'

Marie Van Uytvanck: *Nick Drake Biography* – Patrick Humphries

Ietwat verlegen deelt ook frontzangeres Marie Van Uytvanck een boek dat haar erg is bijgebleven. Als superfan van singer-songwriter Nick Drake, kreeg ze *Nick Drake Biography*, geschreven door Patrick Humphries met Kerst cadeau van haar zus. 'De biografie betekent veel voor me, omdat ik er meer door te weten gekomen ben over wie Nick Drake was als persoon, over zijn studententijd en zijn familie. Het heeft zijn muziek persoonlijker gemaakt voor mij als luisteraar.'

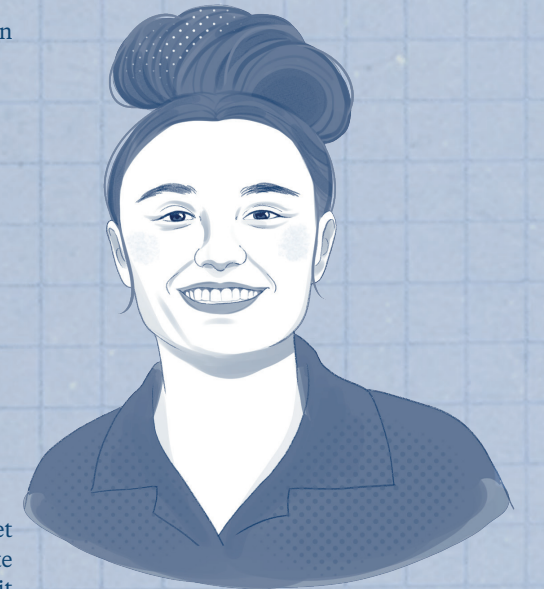
Ze raadt het boek zeker aan aan andere luisteraars. 'Ik heb zelf al best wat documentaires bekeken en literatuur gelezen over het leven van Nick Drake, maar dit was veruit het meest onderbouwde werk dat ik al in mijn handen heb gehad.' Naast een gedetailleerde beschrijving van zijn persoonlijkheid, krijg je immers een volledig beeld van de explosieve muziekindustrie van Engeland in de jaren 70.

'Het boek heeft dan ook mijn eigen werk met Kids With Buns geïnspireerd, alleen al omdat het me hem als muzikant beter deed begrijpen. Nick

Drakes albums waren minimaal geproduceerd, en toch steengoed. *Pink Moon*, mijn favoriete album en tevens het laatste album dat hij uitbracht voor hij stierf, werd op twee nachten opgenomen. Dat is onvoorstelbaar.'

De biografie leerde Marie dat je als muzikant niet te hard mag focussen op het ontvangen van erkenning voor je muziek. Nick Drake heeft zich er dood in gefrustreerd dat zijn muziek maar niet wilde aanslaan. 'Die kwelling begrijp ik maar al te goed', legt ze uit. 'Pas na zijn overlijden leefde zijn muziek zoals hij gehoopt had. Sommige dingen hebben nu eenmaal tijd nodig, of toevallig geluk.'

'Je moet maken wat jij mooi vindt. Je creatie komt vanzelf wel bij de juiste mensen terecht. En als dat niet gebeurt, dan is dat zo. Het mag je er niet van weerhouden trots op jezelf te zijn en erin te blijven geloven. Succes mag nooit bepalen of iets goed is.'☺

FEMKE BEUTELS EN MARGOT VANDENBROUCKE
BEELD: EMILIA VAN DROOGENBROECK

13 november 2023

Cultuur

vsto

23

'Mijn verwerkingsproces heeft geen eindpunt'

Studio Brussel-gezicht en YouTuber Nona Van Braeckel lanceerde op 1 november de Studio Brussel-podcast *Na de rouwstoet*, waarin ze – samen met enkele lotgenoten – het verlies van haar papa deelt. 'Ik deelde mijn leven al grotendeels op YouTube, en kon bijgevolg niet doen alsof ik nog een papa had.'

Nona van Braeckel verloor op 21 maart 2017 haar vader aan kanker. Zes jaar later, op 1 november, deelt ze de aangrijpende podcast *Na de Rouwstoet* met het publiek. In de podcast gaat ze met verschillende lotgenoten in gesprek over het verlies van een ouder, het rouwproces en het dood-zwijgen ervan.

De meeste mensen kennen je van je YouTube kanaal, Instagram- en TikTok account en job bij Studio Brussel. Wanneer startte je met YouTube?

Nona Van Braeckel: 'Als veertienjarige maakte ik in 2014 een YouTubekanaal aan. Ik haalde de inspiratie van een klasgenoot wiens video's ik ontdekte en vervolgens een week lang bingede.'

Kreeg je destijds veel kritiek?

'De commentaar van anderen hield me niet tegen. Ik vond het leuk om te doen en had eerlijk gezegd later pas door dat ik werd uitgelachen. Ik ben blij dat ik er destijds mee gestart ben, zonder er te veel over na te denken. Vanaf een heel jonge leeftijd heb ik er een olifantenhuid door gekweekt. Ik merkte bovendien dat naarmate ik meer *subscribers* kreeg, het uitlachen alsmat minderde.'

Je kanaal doet het erg goed. Wat was een kantelpunt in je YouTube-carrière?

'Mijn volgers stegen geleidelijk aan. In 2017 poste ik voor het eerst een video over het overlijden van mijn papa. Ik deelde mijn leven al grotendeels op YouTube, en kon bijgevolg niet doen alsof ik nog een papa had.'

'Als zestienjarige had ik graag zulke middelen gehad. Nu probeer ik datgene te bieden voor lotgenoten'

'Dat leverde onverwachts best wat nieuwe *subscribers* op en die video is uiteindelijk ook het

vaakst bekeken. Die nieuwe volgers waren mensen die zichzelf erin herkenden, of die nieuwsgierig waren naar de video.'

Hoe luidden de reacties?

'Toen ik de video poste, werd ik overladen met reacties van mensen die hetzelfde hadden meegemaakt. Toen besepte ik pas dat ik er niet alleen voor stond. Die eenzaamheid die ik ervoer ervaarde, had vooral te maken met de onbespreekbaarheid van het onderwerp.'

'Roos Van Acker stapte met mijn podcast naar de eindredacteur van Studio Brussel'

'De reacties die ik las zorgden ervoor dat ik erover wilde blijven praten. Mijn podcast *Na de rouwstoet*, is daar een rechtstreeks gevolg van. Als zestienjarige had ik graag zulke middelen gehad. Nu probeer ik datgene te bieden voor lotgenoten.'

Op 1 november kwam jouw podcast Na de rouwstoet online. Diezelfde podcast begon ooit als afstudeerproject?

'Voor ik aan de start ging bij Studio Brussel, studeerde ik Toegepaste Audiovisuele Communicatie (BATAc) aan de hogeschool Thomas More en maakte ik als bachelorproef een podcast over rouwen. Daarin ging ik op zoek naar lotgenoten en ging ik met hen in gesprek.'

'Roos van Acker, presentatrice bij Studio Brussel, maakte destijds deel uit van de jury tijdens de beoordeling van de bachelorproeven. Zij is na het horen van mijn podcast naar de eindredacteur van Studio Brussel gestapt. Voor ik het zelf goed en wel besepte, was ik mijn afstudeerproject aan het herwerken tot een uitzendbare VRT-podcast.'

Kreeg je vrij spel van Studio Brussel wat de podcast betreft?

'Eigenlijk wel. Ik herwerkte mijn bachelorproef onder begeleiding van Eva Moeraert, geen onbekende naam in het podcastlandschap. Zonder haar was het nooit geworden wat het nu is.'

'Spreek wat vaker uit hoe graag je je ouders ziet'

'Daarnaast spendeerde ik een volledige maand alleen achter mijn computer. Iemand anders boog zich gelukkig wel over de muziekmix enzovoort. Het *DIY*-gehalte was iets te duidelijk hoorbaar na mijn eerste pogingen.' (*lacht*)

Je huidige functie bij Studio Brussel is Digital Creative. Zou je in de toekomst graag opnieuw achter de microfoon staan en een eigen radioprogramma presenteren?

'Ik zit wel goed waar ik zit. Ik heb ook een opleiding Media en Entertainment Business (MEB) achter de rug, waar een grote nadruk lag op online vaardigheden.'

'Ik vind mijn job super tof. De *socials* van Studio Brussel bereiken enorm veel luisteraars. Je kan je volgers op die manier echt aan je binden als merk. Ik haal daar veel voldoening uit.'

'Mocht ik de kans krijgen, dan zou ik later ook graag presenteren, dat steek ik zeker niet onder stoelen of banken. Maar als het niet zo is, dan is het zo. Ik ben eigenlijk heel blij met de job die ik nu uitoefen. We zien wel wat de toekomst al dan niet brengt.'

Wat is een van je hoogtepunten tot nu toe bij StuBru?

'Vorige zomer maakte ik een video tijdens Pukelpop waarin ik samen met een luisteraar als *roadie* voor Joost Klein fungeerde. Ik mocht voor het eerst een video hosten die ook op VRT MAX en Canvas zou uitgezonden worden én dan nog eens met Joost! Ik heb die opdracht met knikkende knieën volbracht. 'Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan!', zoals Pippi Lang-

NAVRAAG NONA VAN BRAECKEL

kous zegt. Zo moet je naar het leven kijken.' (*lacht*)
'Daarnaast is het mogen uitbrengen van mijn eigen podcast *Na de rouwstoet* natuurlijk ook een ultiem hoogtepunt. Dat moet nog tot me door-dringen.'

Hoe verliep het verzamelen van getuigenissen van lotgenoten?

'Door mijn YouTubevideo destijds, wist ik dat er wel wat lotgenoten tussen mijn volgers zaten. Ik heb bijgevolg een oproep op Instagram geplaatst. Zo ontdekte ik hoe mensen uit mijn dichte omgeving evenzeer lotgenoten bleken te zijn. Juliette De Meester, een van de getuigen in de podcast, zat drie jaar lang langs mij op de schoolbanken. Al die tijd had ik geen enkel vermoeden dat ook zij haar papa verloren was.'

'De podcast heeft oude wonden die ondertussen een korstje hadden gekregen, terug opengereuten'

'Ook bij Studio Brussel vond ik een lotgenoot. Ik liep nog geen maand stage bij Studio Brussel toen ik een insta-post van onze nieuwslezer Jonas Maes voorbij zag komen. Hij verloor zijn vader 25 jaar geleden. Toen dacht ik: *you are one of us.*'

In Na de rouwstoet horen we vooral de getuigenissen van vrouwelijke lotgenoten. Had je het gevoel dat je meer reacties kreeg van vrouwen dan mannen?

'De eerste versie bestond oorspronkelijk enkel uit vrouwelijke getuigenissen. Het was geen eenvoudige opgave om mannelijke lotgenoten te vinden. Zij vonden het vaak lastig om hun verhaal te

'Ik probeer papa via mijn dagboeken op de hoogte te houden'

delen op zo'n publiek medium.'

'Uiteindelijk wist ik Jonas te overtuigen. Het is interessant om de visie van iemand die een ouder verloor, maar ondertussen ook zelf reeds kinderen heeft, te belichten.'

'Hij herkende zichzelf in mijn broer. Mijn broer praat veel minder over zijn verdriet dan dat ik doe. Hij babbelt vooral graag over de leuke herinneringen, de toffe momenten. Hij heeft meer op zijn eentje een manier gezocht om er mee te leven.'

Hoe reageerde je directe omgeving op de podcast?

'Ik ontving al veel ontroerende reacties. Enerzijds van mensen die het zelf hebben meegemaakt en zich enorm erin herkennen, anderzijds van mensen bij wie de podcast een nieuw level van

begrip heeft ontketend. Zij begrijpen nu meer wat andere mensen doormaken.'

'Een van de belangrijkste boodschappen die de podcast meegeeft, is dat je wat vaker moet uitspreken hoe graag je je ouders ziet. Dat is hetgene waar ik het meeste spijt van heb. Ik heb niet meer kunnen zeggen hoe graag ik papa zag.'

In de podcast heb je het over het nieuwe normaal. Hoe was het voor jou om na zo'n lange tijd opnieuw met die zwaarwichtige gevoelens geconfronteerd te worden?

'Het hele proces was een lange rollercoaster van gevoelens. Het heeft oude wonden die ondertussen een korstje hadden gekregen, terug opengereuten. Ik ervaarde meer verdriet tijdens het productieproces dan ik oorspronkelijk verwacht had.'

'Ik kreeg een volledige maand om *fulltime* aan de podcast te werken. Ondanks dat ik mijn verhaal al vaak verteld heb, was het toch lastig om er dag in dag uit mee bezig te zijn. Ik werd geconfronteerd met de oorsprong van de podcast, dat mijn papa er helemaal niet meer is. Desondanks ervaar ik dat die rollercoaster noodzakelijk was om een nieuwe periode van mijn rouwproces van start te laten gaan.'

Elke aflevering begint en eindigt met Florida 2009 van Joost Klein. Speelt muziek een grote rol in je verwerkingsproces?

'Ja, zonder twijfel. Met de muziek van Joost –

het liedje *Friesenjung* bijvoorbeeld – kan ik enerzijds de realiteit ontvluchten, maar anderzijds kan ik ook helemaal in mijn verdriet opgaan met liedjes zoals *Florida 2009*.'

Welke nummers hebben nog zo'n speciale betekenis voor jou?

'Adele is een belangrijke artiest binnen ons gezin, vooral het liedje *Make you feel my love*. We betrapten papa regelmatig op het stillletjes meezingen met haar liedjes. *Make you feel my love* werd ook op zijn begrafenis afgespeeld.'

'Ik hoop dat Na de rouwstoet als een virtuele knuffel aanvoelt voor lotgenoten'

'Mijn mama werd eerder dit jaar opgenomen. Toen mijn broer en ik naar het ziekenhuis belden om te vragen op welke kamer ze lag, werden we even in de wacht gezet en klonk er een liedje van Adele. Toen dachten we: onze papa is hier, het komt goed. Ik ben niet gelovig, maar op zulke momenten denk je: dit kan nu toch geen toeval zijn.'

Je geeft in je podcast aan dat je dagboeken bijhoudt. Sinds wanneer ben je daarmee begonnen?

'Ik begon aan mijn eerste dagboek enkele jaren geleden om mijn gedachten op een rijtje te zetten, op aanraden van mijn mama. Sinds 2018 ben ik overgeschakeld van "Hallo dagboek" naar "Hallo papa". Dat werd mijn manier om te communiceren met papa. Ik probeer hem op die manier op de hoogte te houden.'

Denk je in de toekomst nog initiatieven te nemen zoals het maken van deze podcast, waar lotgenoten die ouders of andere gezinsleden verloren zijn steun kunnen vinden?

'Deze podcast is al een eerste hand die ik kan uitreiken naar lotgenoten. Rouwen is een onderwerp waar ik graag over praat en dat ik graag bespreekbaar wil maken. Ik praat graag over mijn papa om hem in leven te houden. Er is duidelijk nood aan praten over rouw: de podcast is nog niet eens uit en ik krijg al om de haverklap een nieuw bericht van een lotgenoot.'

In de vierde aflevering geef je aan dat mensen de vraag best gewoon stellen: Hoe kunnen mensen er het beste voor jou zijn?

'Je kan absoluut niets fout doen met het te vragen. Probeer zo'n onderwerp niet uit de weg te gaan wanneer iemand er zelf over begint.'

'Zelf praat ik er bijvoorbeeld heel graag over. Zowel over het rouwen als over mijn papa. Ik vind het fijn wanneer mensen vragen wie en hoe hij

was. Als het aan de eettafel gaat over brooddozen, vertel ik al te graag over papa die onze boterhammen vroeger afmat zodat ze perfect in onze brooddoos zouden passen.'

De podcast verschijnt op 1 november. Hoe kijk je terug op het proces?

'Het was geen eenvoudige periode, maar ik kijk er met een positief gevoel op terug. Ik ben enorm dankbaar dat ik deze podcast heb mogen maken en hij nu ook een podium krijgt van een mediahuis. Op die manier hoop ik zoveel mogelijk lotgenoten en andere luisteraars te bereiken.'

'Dat zou een stap in de goede richting zijn om het taboe rondom rouwen te verbreken. *Na de rouwstoet*, maar ook programma's als *Dagen zonder broer* of *Boris* doorprikken het onrealistische imago van een rouwproces. Wanneer vroeger iemand stierf, droegen we maandenlang zwarte kledij. Nu mogen we enkele dagen thuis blijven en wordt er verwacht dat je daarna meteen je leven weer oppikt.'

'Het verwerkingsproces zal heel mijn leven blijven duren, er is geen eindpunt. Ik hoop dat *Na de rouwstoet* als een virtuele knuffel aanvoelt voor lotgenoten.'⁹

CÉLINE VERELLEN EN MAUD REEKMANS
BEELD: ROBIN GEUKENS

VETO'S KOFFIEHUISIE

STUDEAT
Your student nest

student community

new concept

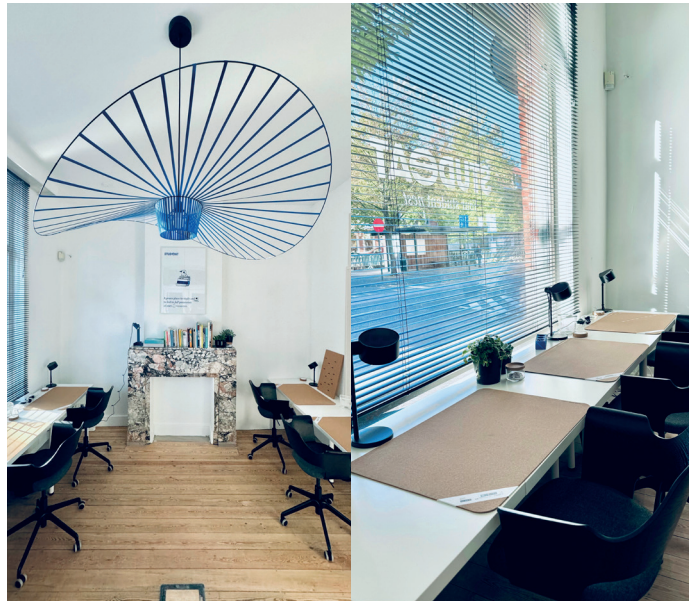
* Bibliografeur *

healthy eating

cozy studying

Dirk Boutslaan 30
3000 Leuven

info@studeat.be
www.studeat.be

WIN WIN WIN

5 x een cinematicket

CINEMA
★
ZED

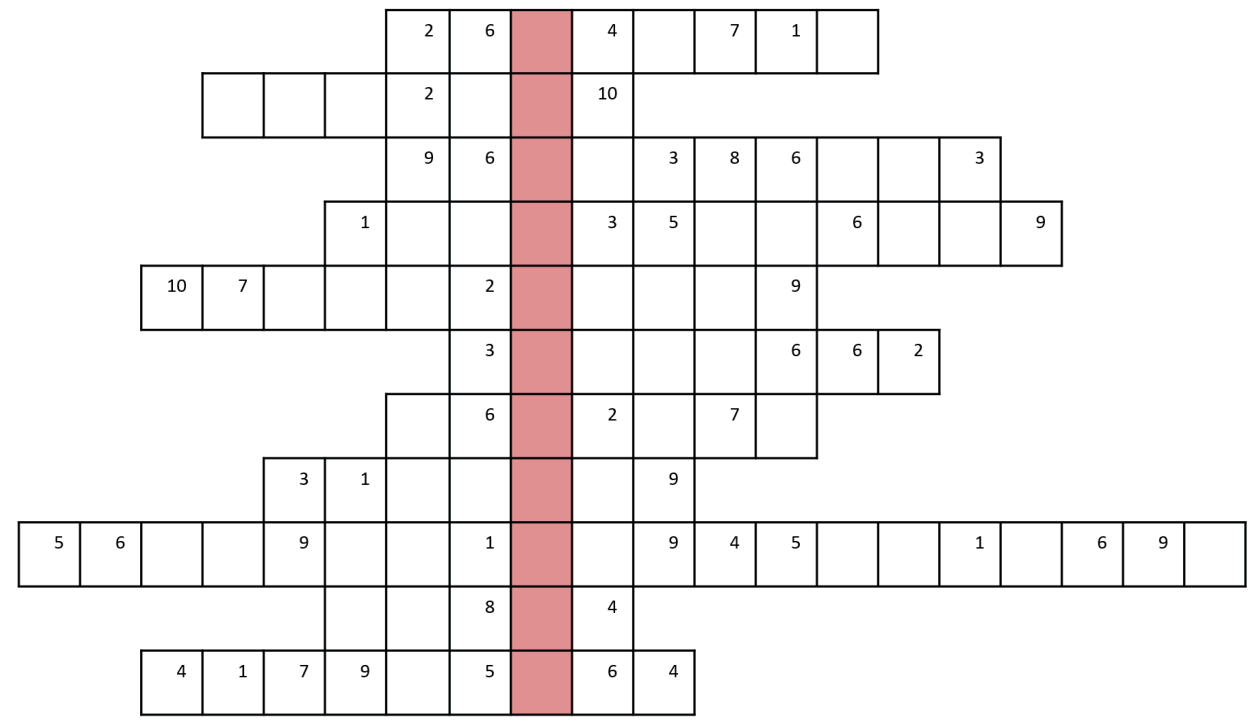
Stuur de oplossing naar crypto@veto.be, de winnaars worden in de volgende Veto bekend gemaakt (deadline 26 november).

Winnaars van Veto 3: Ella De Meester, Kobe Hendrickx, Benjamin Guyot, Guido Langouche en Daan Dalemans.

SJARELS CRYPTO

De oplossing van de crypto in 5003: 1. Psycholoog 2. Cultuur 3. Eerlijk 4. Beerput 5. Uurrooster 6. Woordvoerder 7. Puntzak 8. Stikstof 9. Overbruggen 10. Vakman 11. Zakgeld 12. Weerslag. Het cryptogram bevatte een fout waardoor het middenwoord 'sterrekunde' vormde in plaats van 'sterrenkunde', excuses hiervoor.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.

OPGAVE

1. Geen korte vestiging 2. Onkuise stommerik 3. Want de dag is nog niet klaar
4. Geen krom gemakker 5. Liefdesaanwijzing 6. Zo ontbijt de hobbit 7. Slag van de post 8. Sportief voertuigen 9. Coöperatief wonden stelpen 10. Route voor dames 11: Bodemconflict

KU LEUVEN

Herstel zelf je fiets!

Vind al het gereedschap en gratis ondersteuning in het DIY Fietsatelier

Minderbroedersstraat 50, 3000 Leuven
Ma > Don: 9.30 - 17 uur • Vrij: 9.30 - 13.30 uur
Arenberg - Auditoria 200K, Celestijnenlaan 100, 3001 Leuven
Ma > Woe: 10 tot 14 uur

Meer info op kuleuven.be/mobiliteit
Of scan de QR-code en maak meteen een afspraak

ADVERTEREN IN VETO? mail freya@veto.be

KU Leugen zit ook op Twitter en Instagram!
Vind jij jezelf ook zo onmenselijk grappig? Stuur je mopjes naar onze Facebookpagina of naar kuleugen@veto.be en wie weet blink jij binnenkort op onze pagina's.

**KVHV-praeses gaat politiek in: 'Tijd
voor de échte codex!'**

colofon

Hoofdredacteur Kasper Nollet

Redactiesecretaris en v.u. Freya Caris

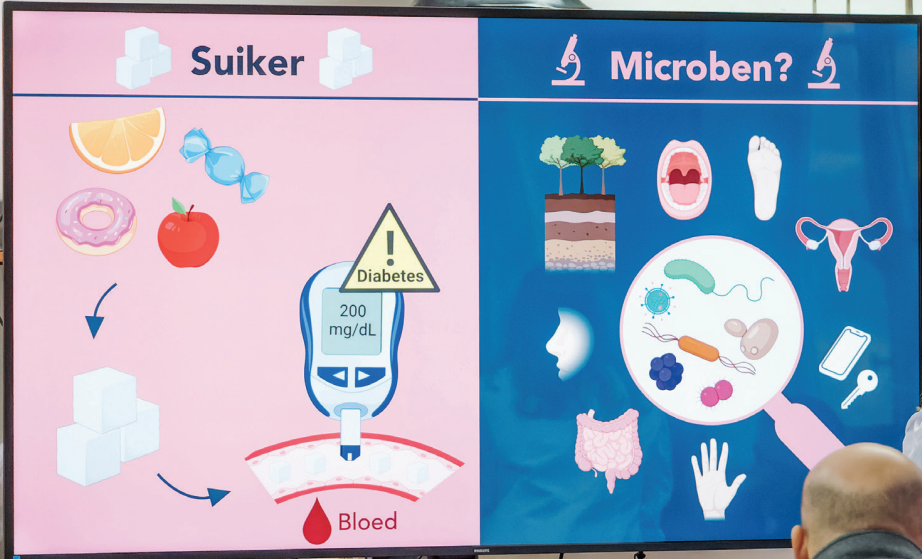
Redactie Simon Tibo (redacteur onderwijs), Anke Neys (redacteur student), Lara Turgut (redacteur internationaal), Elias Fret (redacteur cultuur), Emilia Van Droogenbroeck (redacteur illustratie & cartoon), Robin Geukens (redacteur media & PR), Maud Reekmans (verantwoordelijke navraag), Femke Beutels (verantwoordelijke eindredactie), Femke Van Crombrugge (verantwoordelijke TVeto), Eva Coppens (verantwoordelijke welzijn & groepsgevoel), Wolf France (verantwoordelijke financiën)

Eindredactie Maud 'Podcast remake van 'Sprookjes' met Jan Declair' Reekmans, Elias 'De vier hoofdzonden van de geschiedeniswetenschap' Fret, Kasper 'Het Tweede Ontbijt (en dan is dat een podcast over the lord of the rings)' Nollet, Freya Caris, Robin 'Partijfinanciering met Mauro' Geukens, Anke Neys, Lara Turgut, Simon Tibo, Kimberly Vrancken, Femke Beutels, Yanthe Penne, Anna Claes, Eva Coppens, Mirka Rozenski, Fien Bostijn, Simon 'Truffelpasta' Sterck, Heike Ostijn, Wolf 'De klantenservice van de Deutsche Bahn' France **Vormgeving** Freya Caris **Cover** Freya Caris (vormgeving en illustratie) **Schrijvers** Thor Deyaert, Astrid Dewaele, Simon Tibo, Elias Fret, Kasper Nollet, Marie Wagemans, Maud Reekmans, Lara Turgut, Witser Lauryssen, Anke Neys, Simeon 'De existentiële kwantor' Duwel, Kimberly Vrancken, Robin Geukens, Margot 'De positiefjes van de week' Baelemans, Kato Redant, Noëlle Habraken, Radin 'de liedjes van Like Me' Agheli, Femke Beutels, Anouk Bries, Céline Verellen **Illustratoren** Emilia Van Droogenbroeck, Sousanna 'De ervaringen van jobstudenten inclusief alle standaard uitspraken dat ze horen wanneer ze werken' Zacharian, Mira Caris, Freya Caris, Lieselotte Eens, Simon Tibo **Fotografen** Sabine Mosman, Radin Agheli, Kasper Nollet, Robin Geukens, Freya Caris, Witser Lauryssen, Anke Neys, AP Photo/George Walker IV **Beeldpaginas** Kasper Nollet, Freya Caris, Emilia Van Droogenbroeck **KU Leugen** Lise Ackermans, Simon Sterck, Kasper Nollet, Sousanna Zacharian **Puzzels en Crypto** Kasper Nollet en Freya Caris **TVeto** Femke Van Crombrugge, Kasper Nollet, Sabine Mosman **Veto English** Lara Turgut, Femke Beutels, Anna Claes en Kimberly Vrancken

Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze redactievergadering op donderdag om 20u in 's-Meiersstraat 5, bezoek onze Facebookgroep of stuur een berichtje naar veto@veto.be en beantwoord de vraag 'Waarover zou jij een podcast willen maken?'

KU LEUVEN

| EXPERIMENTEN | WORKSHOPS | WANDELINGEN | DEMO'S | LEZINGEN |

Dag van de Wetenschap

26 november

Kom ons bezoeken in Leuven,
Brugge, Brussel, Geel, Gent
of Sint-Katelijne-Waver.

Ontdek het programma
van KU Leuven tijdens
Dag van de Wetenschap op
www.kuleuven.be/dagvandewetenschap

Ontdek jezelf. Begin bij de wereld.